Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета
1918 йил 21 июндан
чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 108 (20. 076) • 1988 йил 11 май • чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ШАРАФИГА

ДАСТЛАБКИ ИШЛОВ

Ўзбекистон районидаги «Комсомол» совхозининг Охунбобоев номли бўлимига қарашли Зоҳиджон Ҳайдаров бошлиқ бригада коллективи бу йил 39 гектар ерга маккажўхори экиб, уни меҳр билан парваришламоқда. Улар ҳар гектар майдондан 60 центнердан «каҳрабо дон» ва 500 центнердан кўк масса етиштириш нияти билан меҳнат қилаётирлар.

Айни кунларда ниҳолларга иккинчи ишлов бериш бошланди. Ҳар гектар майдонга етарли миқдорда минерал ва маҳаллий ўғитлар солиняпти. Бу ишда моҳир механизатор Жакбарали Ғаффоров кўпчиликка ибрат бўлаётир. Бригаданинг Раъно Турғунова, Марҳамат Сатторова бошлиқ звеноларида маккажўхоризорга сув таралятпи.

М. ДАВРОНОВ.

•

ЙИЛЛИК МАРРА ЭГАЛЛАНАДИ

Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхози паррандабоқарлари мамлакат Озиқ-овқат программасига муносиб ҳисса қўшиш учун курашиб, бу борада катта ютуққа эришдилар. Яқинда улар тухум сотиш бўйича ярим йиллик топшириқларини бажарганликлари ҳақидаги рапортга имзо чекдилар. Эл дастурхонига 57 минг ўрнига 57,9 минг дона сархил тухум армуғон этилди ва ярим йиллик топшириқ 101,6 процент адо этилди. Бу — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 минг дона кўп.

Паррандабоқарлар партиямизнинг бўлажак улкан анжуманигача яна 39 минг дона тухум тайёрлашга аҳд қилдилар.

Б. ШАМСИЕВ.

РЕКОНСТРУКЦИЯ — ДОЛЗАРБ ВАЗИФА

БУ ИШ БИЛАН АСТОЙДИЛ ШУҒУЛЛАНГАНДАГИНА МУВАФФАҚИЯТ ҚОЗОНИШ МУМКИН

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлиги, бепоён мамлакатимиз халқларининг беғараз кўмаги туфайли Ўзбекистонда йирик индустрия потенциали вужудга келтирилган. Хўш, ундан қандай фойдаланилмоқда? Муайян силжишларга қарамай, сўнгги йилларда республика экономикасини ривожлантириш суръатлари пасайди. Асосий фондлардан етарли самара олинмаяпти. Бу аҳволдан қандай қутилса бўлади? КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев яқинда Тошкентда бўлганида, республика раҳбар ходимлари ҳузурида сўзлаган нутқида, жумладан, шундай деди: «Ҳозир янги йирик корхоналар қуришга ружу қилманг, модернизация ўтказиш керак. Актив фондларни янгилаш орқали катта корхоналарнинг имкониятларини рўёбга чиқарса бўлади».

Албатта, республикамизда бу борада иш қилинмаяпти эмас, қилинмоқда. Масалан, ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкциялашга шу йил биринчи кварталида марказлаштирилган давлат капитал маблағларидан ҳамда корхона ва ташкилотлар фондларининг маблағларидан 250,6 миллион сўм сарфланди. Бу — ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 18 процент кўп, демакдир. Бироқ шу мақсадлар учун сарфланган капитал маблағлар умумий ҳажмидан атиги 27 проценти корхона ва ташкилотларнинг ўз маблағи эканлиги кишини ташвишлантирмай қўймайди. Вазифа — жойлардаги партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, министрликлар ўн иккинчи беш йиллик учинчи йили дастлабки тўрт ойи якунларини чуқур, малакали таҳлил этишлари, тегишли хулосалар чиқаришларидан иборат. Бутун куч ва имкониятларни йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишга, айниқса, машинасозлик комплексида юз берган вазиятни ўнглаб олишга сафарбар этиш даркор. Машинасозлик корхоналарини техника жиҳатидан қайта жиҳозлашнинг сустлиги бу тармоқнинг асосий камчилиги бўлиб қолаётганлигига ортиқча тоқат қилиб бўлмайди. Шуниси ачинарлики, кўпгина заводларда бундан 30—40 йил аввал чиқарилган дастгоҳлар ишлатилмоқда. Масалан, Тошкент экскаватор заводида эскирган машина-ускуналар ҳиссаси 70 процентгача боради. Агросаноат комплексининг қайта ишлаш корхоналарида ҳам реконструкциялаш қониқарли, деб бўлмайди. Чунончи, Сурхондарё областида ўтган йили қурилаётган ва реконструкция қилинаётган 16 та объектдан атиги бештасидагина пудрат ишлари плани бажарилган, холос.

Қайта қуришнинг ҳозирги босқичи барча бўғиндаги раҳбарлардан сусткашликни тугатишни, мавжуд камчиликларни тузатишни, технология ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан аниқ-равшан чоралар кўришни, КПСС Марказий Комитети 1987 йил июнь Пленуми талаблари асосида бошқарувнинг иқтисодий усулларига кескин бурилиш ясашни талаб этмоқда. Акс ҳолда, ҳаётдан орқада қолиб кетиш, халқ хўжалиги ягона комплексига катта зарар етказиш ҳеч гап эмас. Бу ўринда «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасида вужудга келган аҳвол ҳамма учун ибрат бўлиши лозим. Республика кўмир саноатининг ривожланиши анча орқада қолди. «Ангрен» разрези белгиланган муддатларда реконструкция қилиб бўлинмади. Оқибатда кейинги уч йил ичида бу тармоқ йил сайин бир миллион тоннага яқин ёқилғини кам бермоқда. Ишлаб чиқариш планларининг бажарилишини таъминламаётган, корхоналарни техникавий қайта қуроллантириш ва реконструкциялашга панжа орасидан қараётган кишиларнинг хатти-ҳаракатига партиявий, принципиал баҳо бериш, талабчанликни ошириш, зарур бўлганда амалий ёрдам бериш — партия комитетларининг биринчи даражали вазифасидир.

Тўғри, реконструкциялашни муваффақиятли олиб бориш кўп жиҳатдан буюртмачига, унинг омилкорлигига, етилган масалаларни оператив ҳал этишига боғлиқ. Лекин ҳамма гап фақат ундами? «Биз корхоналарни реконструкция қилмай ва техника билан қайта таъминламай туриб, белгиланган марраларга чиқа олмаймиз, — дейди Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитетининг секретари У. Султонова. — Хўжалик ҳисобига ўтиш коллективни, унинг ҳаёт фаолиятини фойдага, пировард натижага боғлиқ қилиб қўйди. Биз фойдани ип-газлама ишлаб чиқариш катта туркумини ниҳоясига етказувчи оҳорлаш фабрикасидан оламиз. Бу фабрика 1932 йилда барпо этилган ва машина-ускуналар билан жиҳозланган эди. Иттифоқ министрликлари, мамлакат ҳукумати, республика Компартияси Марказий Комитети бизни қўллаб-қувватламоқда. Оҳорлаш фабрикасини реконструкциялаш биринчи навбатини тугаллаш учун марказлашган тартибда фондлар ажратилган. Ҳамма йўллар очилгандек кўринган ҳозирги пайтда «Ташпромстрой» ташкилотлари бу йил ичида фақат бир миллион сўмгина маблағ ўзлаштирмоқчи. Буни турғунликдан қутулиш деб бўладими, ахир». У ҳақ. Қарсак икки қўлдан чиқади. Агар бинокорлар буюртмачини қўллаб-қувватламаса, ҳеч қандай натижа чиқмайди. Ишчилар ва қурувчиларнинг амалий баҳамжиҳат ҳаракати механизмини йўлга қўйиш, айни пайтда «Ишчилар эстафетаси» ҳаракатини янада жонлантириш айни муддао бўларди.

Эскирган асбоб-ускуналарни модернизациялаш ва корхоналарни қуруқ реконструкциялаш билан иш битмайди. Бу ишлар билан бир пайтда янги кадрларни тайёрлаш, эски ишчилар малакасини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уларга ҳар томонлама шарт-шароитлар яратиш, социалистик мусобақани авж олдириш — ғоят муҳимдир. Партия ва касаба союз ташкилотлари, меҳнат коллективларининг кенгашлари бошқаришни қайта қуришда, корхоналарда юксак талабчанлик ҳамда унумли пировард натижалардан манфаатдорлик муҳитини вужудга келтиришда фаол иштирок этишлари керак.

Партия комитетлари жорий вазифаларнинг бажарилишини назорат қилар эканлар — беш-етти йил олдинроққа назар ташлашга бурчлидир. Аслида у ёки бу корхонанинг ишлаб чиқариш ва технология даражаси ривожига Иттифоқ ва жаҳон даражасига таққослаб туриб аниқ баҳо бериш, ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ва реконструкциялаш масаласини қўйиш ҳамда уни назорат қилишга кўпроқ эътибор бериш даркордир. Партия комитетлари ҳар бир корхонада, ҳар бир министрликда ва идорада янги иқтисодий ва техника сиёсати ташаббускорлари ҳамда уни рўёбга чиқарувчилар бўлишлари керак. Қайта қуришнинг натижадор қадамлари фақат ана шу асосда амалга оширилиши лозим. Планлаштирувчи ва молия органлари эса инвестиция сиёсатида — капитал маблағларни пул билан таъминлашда асосий эътиборни янги қурилишдан ишлаб турган корхоналарни техникавий қайта жиҳозлаш ва реконструкциялашга қаратишга даъват этилгандирлар. Ҳозирги даврнинг асосий хусусияти ана шунда.

Реконструкциялаш — ишлаб чиқаришни жадаллаштиришнинг, меҳнат унумдорлигини оширишнинг ортиқча маблағ, ортиқча жой талаб қилмайдиган воситаси. Министрликлар, корхоналар ва бирлашмаларнинг раҳбарлари бу иш билан астойдил шуғулланишлари лозим. Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун бунинг учун катта имкониятлар яратади. Улардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш, ташаббускорлик билан мустақил ҳаракат қилиш — шу кун талабидир.

«Ҳосил—88»: «Дала—редакция» телефон линиясида

ДАЛА МЕҲНАТКАШЛАРИ!

• XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси шарафига мусобақани авж олдирайлик!

• Ғўза парвариши — шу куннинг долзарб юмуши!

• Ўсимлик қатор ораларига сифатли ишлов бериб, яганани тезроқ тугаллашга эришайлик!

• Дала ишлари суръати ва маромида сусткашликка йўл қўйманг.

БАРАВЖ НИҲОЛЛАР

Шу кунларда республикамизнинг барча пахтакор хўжаликларида ўн иккинчи беш йиллик учинчи йили мўл ҳосили учун кураш авж олдирилмоқда. Бу йилги кўкламнинг деҳқончилик учун анча қулай келганлиги ниҳолларнинг гуркираб ривожланишининг омили бўлмоқда. Фақат об-ҳавонинг қулай келиши эмас, деҳқоннинг астойдил меҳнати туфайли ғўзалар баравж ўсаётир. Пахтакор районидаги Ульянов номли совхозда ҳам баравж ниҳолларга дастлабки ишлов бериш якунланди. Хўжалик бўйича Холбуви Рустамова бошлиқ бригада коллективи ғўза парваришида пешқадамлик қилмоқда. Улар 247 гектар майдонга чигит экиб, пландаги 21,6 центнер ўрнига 23 центнердан «оқ олтин» териб олиш йўлида тер тўкмоқдалар.

Суратларда: илғор механизатор Убайдулла Мелибоев; пастда — биринчи культивация.

У. Қўшвоқов фотолари.

Ҳар бир кун ғанимат

• ҚЎНҒИРОҚ

Парвариш қизғин

Телефонда Самарқанд областидаги мухбиримиз Ж. Маматов:

Зайнаб Ҳайдарова бошлиқ бригада аъзоларининг XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси шарафига бошлаган ташаббусларини область партия комитети маъқуллади. Улар бригада пудрати асосида ишлаб, катта ютуқларга эришишга аҳд қилишди. Нарпай районидаги «Москва» колхозининг мазкур бригадаси коллективи кейинги йилларда ҳосилдорлик бўйича хўжаликда пешқадамликни қўлдан бермаяпти. Бригада аъзолари бу йил ҳар гектар майдондан 40 центнердан «оқ олтин» олиш учун астойдил меҳнат қилишмоқда.

Ҳозир бригада далаларига борган кишининг кўзи қувнайди. Ниҳоллар баравж ривожланмоқда. Коллектив ғўзаларга дастлабки ишлов беришни тугаллади. Ягана сифатли ўтказилди.

Умуман районда бу йил деҳқон баҳори ана шундай шахдам одим билан бошланди. Пахтакорларнинг шу кунлардаги астойдил ишлари кузда олинадиган мўл ҳосилдан дарақдир.

• ТЕЛЕФОНОГРАММА

Пуштага экиш афзаллиги

Чортоқ райони пахтакорлари 1988 йил ҳосилини бунёд этиш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Пахтакорлар 5365 гектар майдонга экилган ғўзаларни меҳр билан парваришлашмоқда. Минг гектар майдонга чигит прогрессив усул — пушталаб экилганлиги ғўза парваришида қулайлик яратди. Райондаги «Москва», «Октябрь», Алишер Навоий номли колхозларда ҳам ғўзаларга дастлабки ишлов тугалланди. «Ўзбекистон» совхозининг маккажўхорикорлари ҳам мусобақада пешқадам. Улар бу йил 50 гектар ерга дон ва 18 гектар майдонга силос учун маккажўхори экишган, мақсад мўл озуқа етиштириш.

Н. АЗАМАТОВ.

• СТЕНОГРАММА

Картошка гулга кирди

Риштон районидаги «Ленинград» совхози сабзавоткорлари мамлакат Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш иштиёқида меҳнат қилиб, қувончли натижаларга эришмоқдалар, — деб хабар беради фарғоналик **М. Мирзаев.** Айни кунларда 20 гектар майдондаги картошка ниҳоллари гуркираб ривожланмоқда. Хўжаликнинг «Коммунизм» бўлимига қарашли биринчи бригада азаматлари мусобақада пешқадам. Ҳозир 5 гектар майдондаги эртаги картошка қийғос гулга кирди. Миришкорлар май ойининг иккинчи ярмидаёқ етилган картошкаларни эл дастурхонига етказиб беришни мўлжалламоқдалар.

Линияда «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири

Ҳ. СУЛТОНОВ

навбатчилик қилди.

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР

Ғалаба байрами совет халқи байрамлари орасида энг ёрқин айёмдир. Биз ушбу байрам куни Улуғ Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун жонини фидо этган шаҳидларни ғам-андуҳ билан эслаймиз. Улуғ Ватан урушидаги ғалаба мамлакатимизда яшаётган барча халқлар, ҳамма миллатлар ва элатларнинг тош-метиндек бирлиги асос бўлган совет давлати куч-қудратининг шак-шубҳасиз далилидир. Ленинчи Коммунистик партия совет давлатининг иқтисодий, ҳарбий ва маънавий потенциалини агрессорни тор-мор этишга сафарбар қилди. Она юртининг, жаҳондаги кўпгина мамлакатлар халқларининг озодлиги учун жон-танини аямаган совет солдатининг улуғ жасоратини фашизм вабосидан халос бўлган дунё асрлар оша унутмайди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари 9 май куни барча совет кишилари, бутун тараққийпарвар инсоният билан биргаликда совет халқининг Улуғ Ватан урушида фашистлар германияси устидан қозонган ғалабасининг 43 йиллигини нишонладилар. Бу ғалаба бутун жаҳонга совет тузумининг куч-қудратини, социализм ва марксча-ленинча идеологиянинг афзалликларини рўй-рост намойиш этди, жаҳон тараққиётининг боришига жуда катта таъсир ўтказди. Ғалабанинг сўнмас аҳамияти шундаки, урушнинг якунлари ва сабоқлари яна бош кўтариб, жаҳонга ҳокимлик қилишга даъвогар кимсаларга даҳшатли огоҳлантиришдир.

Ўзбекистон фарзандлари ҳам оғир уруш йилларида барча қардош халқлар билан ёнма-ён туриб, Октябрь зафарларини ҳимоя қилдилар. Республикамиз Улуғ Ватан уруши фронтларига неча юз минглаб аскарларни юборди. 120 минг нафардан кўпроқ ўзбекистонлик жангчи жанггоҳлардаги жасоратлари учун орден ва медаллар билан тақдирланди. 300 нафарга яқин марду майдон ўғлонларимизга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Ўша йиллар Ўзбекистон мамлакатнинг йирик ғалла конига, саноат базасига айланди, душман вақтинча босиб олган мамлакат ўлкаларидан кўчиб келган минг-минглаб оилалар она юртимизда паноҳ топди. Нону насибамизни улар билан баҳам кўрдик.

Эрта тонгдан бошлабоқ минг-минглаб тошкентликлар Парадлар хиёбонига, Ўзбекистон пойтахтининг асосий майдонига йўл олдилар. Улар Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин ҳайкали пойига анвойи гуллар қўйдилар. Мангу олов ҳамиша ловуллаб турадиган, даҳшатли уруш йилларида ажал юзига тик қараб мамлакатни ҳимоя қилган марду майдонлар хотирасининг тимсоли бўлган Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи Ҳарбий Кенгаши, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети номидан, Тошкент шаҳридаги корхоналар ва ташкилотларнинг меҳнат коллективлари номидан гуллар ва гулчамбарлар қўйилди. Оркестр Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат Гимнларини ижро этади. Гуллар ва гулчамбарлар қўйиш тантанали маросими туркистончи жангчилар фахрий қоровулининг ўтиши билан якунланди.

Тошкент госпиталларида уруш жароҳатларидан вафот этган жангчилар дафн этилган ҳарбий қабристонда кўп кишилик митинг бўлди ҳамда «Мотамсаро она» ҳайкали пойига гуллар ва гулчамбарлар қўйилди. Генерал С. Раҳимов ҳайкали пойига, Коммунарлар хиёбонидаги биродарлик қабристонига ҳам гулчамбар қўйилди.

Бугун биз тинч яшашимиз ва меҳнат қилишимиз учун жонини фидо этган марду майдонларнинг ёрқин хотирасини эсга олиб, ҳамма ерда миннатдор тошкентликлар шаҳидлар руҳига таъзим бажо этдилар.

Улуғ Ғалаба куни шарафига Тошкент ипподромида анъанага кўра, ёрқин ҳарбий-спорт байрами бўлди. Минг-минглаб тошкентликлар ва Ўзбекистон пойтахти меҳмонлари соч-соқоли оппоқ ва жанговар мукофотлари қуёш нурида порлаб турган ветеранларни қутладилар, уларнинг саф тортиб ўтиши Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларини яна бир карра эслатди. Ветеранлардан жасорат ва матонат анъаналарини қабул қилиб олгандек, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг ёш жангчилари ўзларининг жанговар маҳорати ва уқувини намойиш этдилар. Душман билан юзма-юз олишувга тақлид қилиб, ёш жангчилар қилган машқлар катта авлодлар иши ишончли қўлларда эканлигини тасдиқлади. ДОСААФ спортчилари, от спорти клубининг аъзолари ҳам ўз санъатларини кўрсатдилар.

Халқ сайли тунгача давом этди. Байрам салюти тантаналарга яна ҳам файз киритди. Тунги Тошкент осмони мушакбозлик шуълаларидан ранго-ранг товланди.

Ғалаба кунига бағишланган байрам тадбирларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Р. Н. Нишонов, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, В. И. Огарок, Н. И. Попов, П. Ҳабибуллаев, М. Ҳ. Холмуҳамедов, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Франсуа Миттеранни Франция Республикаси президенти лавозимига сайланиши муносабати билан қутлади. Телеграммада бундай дейилади:

«Москва ва Париждаги учрашувларимизни ёдга олар эканман, ҳозирги масъулиятли даврда Совет — Франция мулоқотини давом эттириш ва активлаштириш, шахсий алоқаларимиз қуролсизланишни силжитиш, Умумевропа хонадонимизни бунёд этиш, регионлардаги можароларни бартараф қилиш, ишончни мустаҳкамлаш ва умуман халқаро иқлимни соғломлаштиришда ўзининг ижобий ролини бажаради, деб умид қиламан.

Совет Иттифоқи бундан буён ҳам иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ва ўзаро ҳурматнинг мустаҳкам анъаналарига, урушнинг олдини олиш ва янада хавфсизроқ дунёни бунёд этиш ишида халқларимизнинг туб манфаатлари бир-бирига мос тушаётганлигига таяниб, Франция билан ўз муносабатларини ривожлантириб бораверади. Биз Франция билан ҳар томонлама ўзаро фойдали алоқаларни кенгайтиришга тайёрмиз.

Ушбу фурсатдан фойдаланиб, дўст Франция халқига тинчлик ва равнақ тилайман».

(ТАСС).

МОСКВАДАГИ УЧРАШУВ АРАФАСИДА

• ОТТАВА. Американинг таниқли бизнесмени ва жамоат арбоби Арманд Хаммер Канада Си-ти-ви телекомпаниясининг мухбири билан суҳбатда Совет Иттифоқида рўй бераётган қайта қуриш, демократия ва ошкораликни ривожлантириш жараёнлари совет халқининг манфаатларига мос бўлиб, самарали натижалар беради, деди. У СССРда олға сурилган қайта қуриш программаси — Ленин сиёсатининг давомидир, деган фикр билдирди. Америка савдо-саноат доираларининг бу вакили Советлар ҳокимиятининг дастлабки йилларида Ленин билан учрашиш шарафига муяссар бўлганди. Хаммер Совет — Америка муносабатлари тўғрисида гапириб, АҚШ ва СССР раҳбарларининг Москвада бўладиган учрашувида уларга муваффақият тилади.

• ВАШИНГТОН. Президент Рейган яна Америка аҳлига радио орқали мурожаат қилди, унинг нутқи сенатнинг барча аъзолари иштирокида ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги Совет — Америка Шартномасининг муҳокамаси бошланишига бағишланди. «Шартнома катта ютуқ, тарихий муваффақиятдир, — деди президент, — мазкур шартнома амалга оширилганидан кейин Америка ва Совет ядро ракеталарининг бутун бир туркуми йўқ қилиб юборилади». Рейган сенат ана шу тарихий ҳужжатнинг ратификация қилинишига розилик беради, деб умид билдирди. Айни вақтда президент нутқида яна бир карра Совет Иттифоқи билан музокараларни фақат «куч ишлатиш позицияси»дан туриб олиб бориш керак, деган фикр янгради ва президент бошқа музокаралар олиб борилаётган вақтда ҳам ана шу «усул»ни қўллаш ниятида эканлигига ишора қилди.

• НЬЮ-ЙОРК. 29 майдан 2 июнгача Москвада олий даражада ўтадиган Совет — Америка учрашувининг боришини ҳар оқшом 30 миллиондан ортиқ америкалик оила «Время» информацион программасида кўриб тура олади. Бир соатлик бу совет кечки янгиликлар программаси кечқурун соат 6 да Америка кабель телевидение компанияси «Дискавери» каналлари орқали кўрсатилиб туради. «Время» программаси ер сунъий йўлдошлари орқали боғланадиган алоқадан фойдаланиб, «Дискавери»нинг Искандариядаги телестудиясида қабул қилиниб, ёзилиб туради ва бир соатлик форматга келтирилгач, инглиз тилига таржима қилинади. Американинг таниқли журналисти, АҚШ давлат секретарининг собиқ ёрдамчиси Ходдинг Картер программани олиб боради.

(ТАСС).

МОНУМЕНТЛАР ОЧИЛДИ

Ғалаба байрами куни Ширмонбулоқ тоғлари ён бағри шодиёналарга тўлди. Хўжаобод райони «Ленинизм» колхозидан Улуғ Ватан урушига кетиб ҳалок бўлганлар шарафига ҳайкал очилди.

Монументни очиш маросимида Ширмонбулоқ қишлоғида истиқомат қилувчи уруш ва меҳнат ветеранлари, интернационалист жангчилар сўзга чиқдилар. Шундай монумент Кулла қишлоғи марказида ҳам қад ростлади.

Монументларни очиш тантаналарида Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Смеюшчев табрик нутқи сўзлади.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

БУГУНГИ СОНДА:

Ишлаб чиқаришни жадаллаштиришнинг муҳим воситаси
Эл дастурхонига кўплаб маҳсулотлар етказиб берайлик!
• 1-бет
Коммунистлар аттестацияси. У қандай ўтмоқда?
Долзарб мавзуларни изчил ёритайлик.
• 2-бет
Сабзавотчиликда пудрат усулига кенг йўл
Сўз ва иш бирлиги таъминлансин.
• 3-бет
Дўстликни мустаҳкамлаш йўлида
Мақоламизни ўқиб.
• 4-бет

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Агросаноат комплексини бошқариш республика олий мактабида 10 май куни агросаноат комплекси бошқарув органлари раҳбарларининг, илмий-тадқиқот муассасалари ва ўқув юртлари ходимларининг ўқиши бошланди. Улар хўжалик юритиш иқтисодий механизмини янада такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор методларини, интенсив технологияларни жорий қилиш билан боғлиқ муҳим масалаларни бир ҳафта мобайнида ўрганадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Антонов тингловчилар ҳузурида лекция ўқиди.

(ЎзТАГ).

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олдидан

• *Партия турмуши:*

коммунистлар аттестацияси

1. СУҲБАТ ПРИНЦИПИАЛ БЎЛСИН

Собир Раҳимов район партия ташкилотларида коммунистлар аттестацияси қандай ўтяпти?

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 123 та корхона, ташкилот ва муассаса бошланғич партия ташкилотларида коммунистларнинг ижтимоий-сиёсий аттестацияси бормоқда. Ҳозирга қадар жалб қилинган 970 коммунистдан 830 нафари аттестациядан муваффақиятли ўтди, 121 киши, жумладан 20 раҳбар аттестациядан шартли равишда ўтказилди. 19 коммунист эса аттестациядан ўта олмади, улардан 5 нафари раҳбар ходимлардир.

УЧИНЧИ уйсозлик комбинати партия комитети коммунистларни ижтимоий-сиёсий аттестациядан ўтказиш ишига жиддий эътибор бермоқда. Етти кишидан иборат аттестация комиссияси сайлаб қўйиладиган органлар аъзолари, ветеран коммунистлар, ишлаб чиқаришни яхши биладиган мутахассислардан иборат. Комиссия аттестациядан ўтувчиларга талабчанлик билан, принципиал ёндашмоқда. Ҳозиргача 19 коммунистдан 15 нафари аттестациядан муваффақиятли ўтди, бир киши шартли равишда аттестация қилинди, уч коммунист аттестациядан ўта олмади.

Партия ташкилоти билан алоқани узиб, йиғилишларда қатнашмай қўйганликлари, аъзолик бадалларини тўламаётганликлари ва Устав талабларини бажармаганликлари учун 4-йирик панелли уйсозлик заводининг собиқ цех бошлиғи М. Шарипов, электрик В. Костромин, дурадгор В. Ткаченко партия сафидан чиқарилдилар.

ЖОНЛИ МУЛОҚОТ

БИЗ комбинат партия комитетида навбатдаги аттестациялардан бирида қатнашиб, ундан сўнг коммунистлар билан суҳбатлашдик.

М. Шодмонов, катта прораб: — Аттестациядан ўтдим. Анча ҳаяжонландим. Ахир комиссия талабчан эди-да. Ишлаб чиқаришга оид кўп саволлар беришди. Очиғини айтсам, мени коммунист, катта прораб сифатида кўпдан бери комбинатимиздаги айрим муаммолар ташвишлантириб келарди. Ишлаб чиқаришга тўғаноқ бўлаётган омиллардан бири моддий-техника таъминотининг пухта йўлга қўйилмаганлигидир. Масалан, Бекобод цемент комбинати цементни узлуксиз етказиб бермаётганлиги сабабли комбинатимиздаги 3-йирик панелли уйсозлик заводи тўрт кун давомида ишламай турди. Челябинск ва Магнитогорск комбинатлари эса металл прокатларини келишилган муддатларда етказиб бермаётир. Ўтган йил IV кварталда завод уч вагон металлни кам олди. «Узглавстройдревпром» эса эшик ва дераза блокларини юбориш муддатларини мунтазам равишда бузиб келяпти. Линолеум, бўёқ, гул қоғоз, электродларни ҳам бир маромда олаётганимиз йўқ. Ана шуларнинг ҳаммаси бутун комбинат, жумладан, мен ишлайдиган 3-қурилиш конвейерлари бошқармаси фаолиятига ҳам салбий таъсир кўрсатади, албатта.

Ваҳолонки, биз йил бошидан бери янгича шароитда, хўжалик ҳисобида ишламоқдамиз. Мен аттестациядан ўтгач, катта коллективимиздаги 300 га яқин коммунистнинг ҳар бири, шу жумладан ўзим ҳам ишлаб чиқаришдаги шу каби долзарб масалалар ҳақида жиддийроқ ўйлашимиз, партия йиғилишларида тез-тез сўзга чиқиб, ечимини кутаётган муаммоларни ҳал этишда биринчи бўлиб ташаббус кўрсатишимиз керак, деган қатъий фикрга келдим.

З. Асадуллаев, прораб, комбинат партия комитети аъзоси: — Мен суҳбатда партия ташкилотимиз коммунистларга партия топшириқлари беришни тўғри йўлга қўйсин, деган таклифни айтдим. Масалан, мен комбинат партия комитети аъзосиман. Бундан ташқари, 3-қурилиш конвейерлари бошқармаси партия бюроси секретарининг идеология ишлари бўйича ўринбосари, пропагандистлик, агитаторлик ва бошқа бир қанча партия топшириқлари ҳам берилган. Бу расмиятчилик, холос. Негаки, барча топшириқларни бирдай бажара олмаслигим ўз-ўзидан аён.

Коммунистлар аттестацияси комбинат партия комитетининг қайта қуришга партиявий таъсирини анча кучайтиришга кўмаклашяпти. Шу боисдан ҳар бир коммунист вақти-вақти билан ана шундай «имтиҳон»дан ўтказиб турилса, фойдадан холи бўлмасди.

А. Каблов, бригадир. — Комбинатимизда ташкилий қайта қуришлар амалга оширилди. Тўртта қурилиш бошқармаси бирлаштирилиб, иккита — 3-қурилиш конвейерлари бошқармаси ва 35-пардозлаш ишлари бошқармаси тузилди, иккита завод бирлаштирилиб, 3-йирик панелли уйсозлик заводи ташкил этилди. Бу бошқарув аппаратини қисқартириш, бошқарувни такомиллаштириш, маблағларни зарур мақсадларга сарфлаш, ишчи кучи ресурслари, машина ва механизмларни жамлаш, мувофиқлаштириш имконини берди.

Лекин энг муҳими, ҳар бир меҳнатчи, ҳар бир коммунистнинг онгида қайта қуриш юз бериши керак. Назаримда, аттестация маълум маънода ана шунга ҳам хизмат қилиши даркор. Мен бугун аттестациядан ўтгач, ана шундай фикрга келдим. Бинобарин, комбинат партия комитети хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш шароитларида биринчи навбатда барча бўғинлардаги раҳбар кадрлар психологиясида ўзгариш ясашга, умуман, идеология ишларига эътиборни кучайтиришга даъват этилган.

Шу кунги аттестация жараёни хусусида айрим хулоса-қайдлар:

Аттестация белгиланган вақтда бошланди. Коммунистларга аввало ўзлари ва коллективлари фаолиятини яхшилашга, ўз савияларини ҳар томонлама оширишга, оилавий аҳволига тааллуқли, сўнгра эса бевосита ишлаб чиқаришга, экономикага, партиямизнинг ҳозирги сиёсатига доир саволлар берилди.

Аттестациядан ўтувчиларнинг жавоблари асосан қониқарли. Коммунистнинг ишдаги ибратини, фаоллиги ва ташаббускорлигини, ўз вазифасига масъулиятини ошириш тўғрисида, ҳалоллик ва партиявий принципиаллик ҳақида қизиқарли суҳбат бўлди.

Аттестациядан ўтаётган уччала коммунистнинг ҳам характеристикасида уларнинг фақат яхши томонлари ҳақида ёзилган, камчиликлари хусусида эса ҳеч нима дейилмаган. Ҳолбуки ҳар бир инсон, ҳар бир коммунистда ҳам у қанчалик баркамол бўлмасин, камчиликлари бўлади. Буларни тузатиб олиш учун унга шу нуқсонларини албатта кўрсатиш лозим. Бу — давр талаби, партия талаби.

Аттестация бошланганидан сўнг ярим соат ўтмай, комиссия аъзоларидан бири, комбинат партия комитети секретари Татьяна Семёнова шаҳар партия комитетига таклиф этилганлигини айтиб, кетиб қолди. Ваҳолонки, ҳеч қандай сабаб комиссия аъзоларидан бирортасининг аттестацияни тарк этишига узрли баҳона бўлолмайди. Чунки, аттестация олдиндан ҳаммага маълум ва белгиланган график бўйича, белгиланган соатда ўтади. Партком секретарининг ўзи бу тартибни бузгани таажжубланарли ҳолдир.

Комиссия аъзоларидан бири, сайлаб қўйиладиган орган вакили, район партия комитетининг ташкилий бўлими мудири Р. Қурбонов аттестация комиссияси ишида қатнашмади. У комбинат партия комитетида аттестация бошланганидан бери аттестация комиссияси ишида атиги бир марта иштирок этди, холос.

Район партия комитети адресига ўринли савол: сайлаб қўйиладиган органлар вакилларини, райком аппарати ходимларини, аттестация комиссиялари составларига расмиятчилик учунгина киритишнинг нима ҳожати бор? Аттестация комиссияси аъзоларининг бу тадбирда фаол қатнашишини таъминлаш район партия комитетининг муҳим вазифаси.

О. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ЯНГИ МАССИВ ЯНГИЧА ҚУРИЛАДИ

● «Ташгипрогор» институти лойиҳачилари: — Янги массив янгичасига қурилади. Бунинг учун лойиҳани замонавий услубда яратдик. Аҳоли истиқомат қилиши билан бирга, бу ерда барча қулайликларни яратиш кўзда тутилган.

● Массив бунёдкорлари: — Биз кўникиб қолган улкан қурилиш майдончаларида янги уйларни қуриш осон кўчмаяпти. Замонавий уйлар ҳажмли-блок усулида бунёд этилаётганлигига алоҳида эътибор бермоқдамиз.

Тошкентдаги «Сергели-8» турар жой массивида янги микрорайон барпо этилиши бошлаб юборилди. Юқорида таъкидланганидек, у янгича усулда юзага келтирилмоқда. Маданий ва социал маиший аҳамиятга эга бўлган объектлар қурилишига жой ажратилган. Янги массивда савдо маркази бўлиб, бу ерда ўз-ўзига хизмат қилиш магазини, бозор, кафе, дорихона жойлашади. Шахсий автомашиналар учун алоҳида майдон ажратилган. Кичкинтойлар учун болалар ясли ва боғчалари қурилади. Икки мактаб ўқувчиларни ўз бағрига олади. Спорт мухлислари учун ҳам алоҳида тухфа тайёрлаш мўлжалланган. Аҳоли мусобақа ўтказадиган стадион, теннис майдончалари бўлади.

Меъморларнинг фикрича, 9 ва 16 қаватли турар жой биноларида иқлим шароитлари алоҳида ҳисобга олинган. Мавжуд уй-жойлардан улар ташқи кўриниши билан ҳам фарқ қилади.

Биринчи уйсозлик комбинати ва «Главташкентстрой»нинг ҳажмли-блок усулида уй-жой қуриш трестининг тажриба комбинати коллективлари янги микрорайонни барпо этмоқда.

Объектда иш қизғин. «Ташсантехгазмонтаж» трестининг биринчи монтаж бошқармаси аъзолари иссиқлик трассаларини ётқизишмоқда. Пойдевор қўйиш ишлари авжида. Пайвандловчиларнинг эса қўли — қўлига тегмайди. 4-разрядли пайвандловчи монтажчи Д. Югай, Р. Солиҳов, Р. Тожибоев сингари меҳнатчилар мусобақа илғорлари сафидан ўрин олиб турибди.

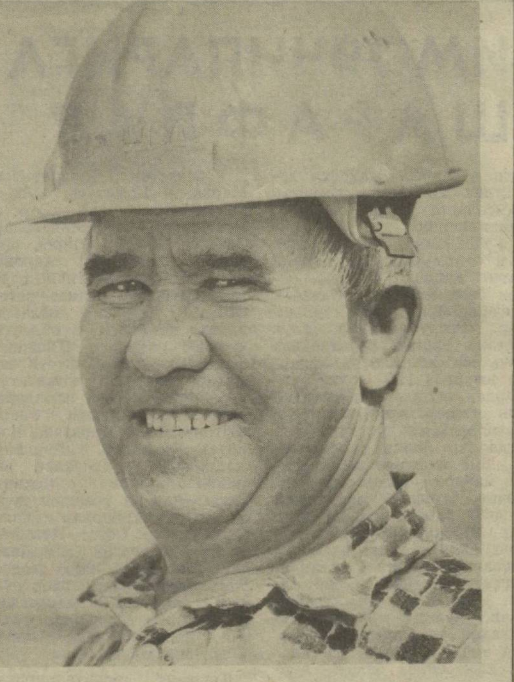

Суратда: «Ташсантехгазмонтаж» тресги 1-монтаж бошқармаси кран машинисти Н. Чумаев.

А. КОШКИН фотоси (ЎзТАГ).

Демократияни ўрганайлик

Қайта қуриш жараёнида партиявий ишнинг ўзига хос янги формаси бўлган ахборот конференциялари партия ташкилотлари жанговарлигини, коммунистлар авангардлиги ва ташаббускорлигини оширишда муҳим роль ўйнамоқда.

Жиззах область партия комитети яқинда ана шундай конференция ўтказди. Партия, совет, касаба союз ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари иштирок этган бу конференцияда область меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг республикамиз раҳбар ходимлари билан учрашувда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди.

Доклад ва нутқларда областда қайта қуриш жараёнининг дастлабки сиёсий ва иқтисодий натижалари таҳлил қилинди. Кейинги йилларда халқ хўжалигини планлаштириш, ўз-ўзини бошқариш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги усулларини жорий этиш оммавий тарзда амалга оширилаётганлиги таъкидланди. Областдаги пахтачилик ва чорвачилик бригадаларининг асосий қисми пудрат усулига ўтди. Натижада агросаноат комплекси тармоқларида ўтган йили жами 32 миллион сўм даромад қилинди.

Бироқ ўз фаолиятини янгича қуриб ололмаётган, бир ерда депсиниб турган коллективлар сони ҳали ҳам кўп. Партия ташкилотлари янги иқтисодий услубга ўтишда пассивлик кўрсатаётган хўжалик ва корхоналар раҳбарлари билан муроса қилиб келмоқдалар. Кўпгина коммунистлар ўзибўларчилик, сансалорлик ҳолларига бефарқ муносабатда бўляптилар.

Эскича услубда ишлаб янги вазифаларни бажариб бўлмайди. Конференция қатнашчилари бутун халқнинг, коммунистларнинг қатъий, дадил, ташаббускор ҳаракати натижасидагина қайта қуриш ва жадаллаштириш жараёнида муваффақиятга эришиш мумкинлигини таъкидладилар.

Конференцияда область партия комитетининг биринчи секретари И. С. Умаров «Туб иқтисодий ислоҳот — мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг янги босқичи», область партия комитетининг секретари Б. Умаров «Қайта қуриш шароитида демократиянинг ривожланиши» мавзуида доклад қилдилар.

Б. САТТОРОВ.

• *Қайта қуриш чорраҳаларида*

МУҲИМ МАВЗУГА ЮЗАКИ МУНОСАБАТ

РАЙОН ГАЗЕТАЛАРИДА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА МАВЗУИ ҚАНДАЙ ЁРИТИЛЯПТИ?

Қайта қуриш ва жадаллаштириш жараёни омма ўртасида меҳнат кўтаринкилигини, ижодкорликни вужудга келтирди. Меҳнат беллашуви умумхалқ мусобақасига айланди. Социалистик мусобақа журналистлар учун ҳам қизиқарли мавзу бўлиб қолди.

Москва район **«Янги ҳаёт»** газетаси бу мавзуни кенгроқ ёритишга ҳаракат қиляпти. Редакцияга турли касб эгаларидан кўплаб хатлар келиб турибди. Шаҳрихон шойи тўқиш фабрикасининг бир группа илғор ишчилари ўтган йилнинг бошида Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейи кунигача йиллик планни бажариш юзасидан мусобақа бошлашгани ҳақида ёзишганди. Бу хат газетада эълон қилинди. Ташаббускорлар орасида тўқувчи Ҳалимахон Абдупаттоева ҳам бор эди. У юбилей кунигача икки ярим йиллик планни уддалаш, 7961 шартли метр хонатлас тўқиш, тўрт нафар ёш ишчига касб ўргатиш, иккита дастгоҳда ишлашга ўтиш мажбуриятини олганлигини айтди.

Шаҳрихон нон комбинатининг ишчиси Муҳаммаджон Ёқубов, пахта тозалаш заводи қошидаги нотўқима материаллар цехининг ишчиси Мавлудахон Қорабоева ҳам бу ташаббусга қўшилганди. «Янги ҳаёт» газетасида босилган «Олдинда бўлиш масъулияти», «Дастурхон тўкинлиги йўлида», «Уддаласа бўладиган иш» сарлавҳали мақолаларда ташаббускорларнинг иш тажрибаси, меҳнат мусобақаси ҳақида ҳикоя қилинди. Газетанинг бу чиқиши кўп ишчилар, қурувчилар, механизаторлар, колхозчиларни руҳлантирди.

Редакция ижодий коллективи йил охирида ташаббуснинг тақдири билан қизиқди. Газетанинг 22 декабрь сонида «Ташаббус изидан» рубрикаси остида «Натижалар қувончли» сарлавҳали мақола босилди. Унда ташаббускорлар юксак мажбуриятларини шараф билан бажарганликлари айтилган. Жумладан, М. Ёқубов бригадаси 38,5 тонна ўрнига 43 тонна нон маҳсулоти ишлаб чиқаргани, М. Қорабоева эса 31,2 минг шартли метр ўрнига 50,4 минг шартли метр нотўқима материал ишлаб чиқаргани ва бунга қандай қилиб эришганликлари ҳақида ёздилар.

Шаҳрихон шойи тўқиш фабрикаси ўтган йил якунлари бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари сафидан ўрин олди.

Шу йил 6 апрель куни «Янги ҳаёт» газетасида босилган «Корхонанинг дадил одими» сарлавҳали бир саҳифа материаллар ташаббускор тўқувчиларнинг ана шу катта меҳнат ғалабасига бағишланди. Бу социалистик мусобақа тўғрисидаги энг яхши саҳифалардан бири бўлди. Биз бу мисолда газета ишидаги изчилликни кўрамиз.

Район журналистлари қайта қуриш талабларини тўғри англаб, ўз ишларини яхшилашга астойдил киришдилар. Газета саҳифаларида ўқишли мақолалар бирмунча кўпайди. Уларнинг таъсирчанлиги ортди. «Қайта қуриш ва биз», «Қайта қуриш қандай бормоқда?», «Қайта қуриш чорраҳаларида», «XIX Бутуниттифоқ партия конференциясини муносиб кутиб олайлик!» деган янги рубрикалар газета саҳифаларида тез-тез кўзга ташланмоқда. Социалистик мусобақа мавзуи турли жанрларда ёритиляпти. Илғорлар ишни қандай қайта қураётганини газета амалий тарзда кўрсатиб бермоқда. «Мусобақадошингиз ким?» (12 февраль), «Икки ой сарҳисоби» (11 март), «Квартал қандай якунланди?» (3 апрель) сарлавҳали материаллар газетхонлар эътиборини тортди. «Янги ҳаёт»нинг сайёр редакцияси «Октябрь» колхозида» рубрикаси остида босилган катта мақолада (13 март) 1987 йил якуни чуқур таҳлил қилинган ва бу йилги режалар баён этилган.

Редакция ижодий коллективи район партия комитети билан биргаликда «Келинг, очиқчасига гаплашайлик!» деган мавзуда давра суҳбати ўтказиб, бу ҳақда қизиқарли мақола берди. Унда шу куннинг долзарб масалалари кўтарилган.

Шунга қарамасдан, газета редакцияси ишида ҳали камчиликлар кўп. Газетада бевосита социалистик мусобақага бағишланган тематик саҳифалар, мусобақани ташкил этишдаги юзакичилик ҳақида танқидий мақолалар берилмаяпти.

Анъанага мувофиқ ҳар йили пахта йиғим-терими кампанияси даврида социалистик мусобақанинг ошкоралигини таъминлаш, таъсирчанлигини янада ошириш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантириш мақсадида кўчма Қизил байроқлар таъсис этилар эди. Бу байроқлар энг юқори кўрсаткичга эришган хўжаликларга бериларди. Кейинги йилларда қишлоқ жойларда мусобақа юзакилашиб, мусобақа шартларининг бажарилишини текшириш эса меҳмондорчиликка айланиб кетди. Шунинг учунми, ўтган йили аксарият районларда, жумладан Москва районида ҳам социалистик мусобақага якун ясаш, ўзаро текширишлар ўтказиш, ғолибларга кўчма Қизил байроқлар, вимпеллар, мукофотлар бериш ўз-ўзидан деярли тўхтаб қолди.

«Янги ҳаёт» газетаси қишлоқ меҳнаткашларининг мусобақаси ҳақида ижобий ёки танқидий мақола бермади. Бу ҳол газетхонларни ҳайратга солди. Меҳнаткашларнинг активлигини оширишда социалистик мусобақанинг аҳамияти катта. В. И. Ленин таъбири билан айтганда, социалистик мусобақа оқибат натижада меҳнат унумдорлигини оширадиган ягона омил бўлиб қолади. Шундай экан, социалистик мусобақанинг ролини камситишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Унинг янги-янги формаларини топиш, социалистик мусобақага партиявий раҳбарликни яхшилаш керак.

Ушбу мақолани тайёрлаш жараёнида Балиқчи район «Ғалаба» газетаси саҳифаларида ҳам социалистик мусобақа мавзуи қай тарзда ёритилаётганини ўрганишга тўғри келди. Шу йилнинг ўтган ойларида газетада «Мусобақа асосида», «Социалистик мусобақа — ютуқлар гарови», «Социалистик мажбуриятларингизни қандай бажаряпсиз?», «Мусобақа қизитилмоқда» сарлавҳали мақолалар, хат-хабарлар босилди. Лекин бу материаллар бир қолипда, зерикарли ёзилган. Баёнчилик устун туради.

Газетанинг шу йил 3 февраль сонида Балиқчи нотўқима материаллар фабрикасидан А. Абдуллаев бошлиқ бригада коллективининг, 5 февраль сонида «Коммунист» колхозидан И. Бобоматов бошлиқ хашаки (озуқабоп демоқчи) лавлаги етиштирувчи оилавий звено аъзоларининг, 7 февраль сонида «Пахтакор» колхози меҳнаткашларининг, 10 февраль сонида «КПСС XXV съезди» колхози сут-товар фермаси коллективининг XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси ва район ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилган социалистик мажбуриятлари босилди. Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Мажбуриятларнинг ҳаммаси «Ташаббускорлар адресини маълум қиламиз» рубрикаси остида эълон қилинди. Лекин, газета ходимлари ташаббускорларнинг адресини маълум қилишдан нарига ўтмаётирлар. Бундай коллективларнинг иш тажрибаси, меҳнат беллашуви «Ғалаба» газетаси учун асосий мавзулардан бири бўлиши керак эди. Бироқ газета бу имкониятдан фойдаланмаётир.

Газетанинг 14 февраль сонида «Мусобақа ғолиби» сарлавҳали хабар босилди. Унда шундай мужмал сатрлар бор. «Сигир соғувчилар ўртасида хўжаликлардагина эмас, балки район бўйича ўзаро социалистик мусобақа ташкил этилганлиги ўзининг ижобий самарасини бермоқда. Ана шу анъанага мувофиқ соғувчиларнинг шу йил январь ойи якунига кўра Охунбобоев номли колхознинг соғувчиси Хандонхон Рустамова 161 соғувчи ўртасида пешқадам бўлиб чиқди...».

Газетанинг ёзишича, мусобақа ўзининг ижобий самарасини бераётганмиш. Қани ўша самара? Нега у мақолада кўрсатилмади? Соғувчиларнинг якуни эмас, ойлик ишнинг якуни бўлиши мумкин. Газета умумий гаплар ўрнига соғувчи қандай қилиб кўп сут соғиб олаётганини очиб бериши лозим эди.

Шу сонда «Соғувчилар мусобақаси қандай боряпти?» деган умумий сарлавҳа остида 161 нафар сигир соғувчининг рўйхати эълон қилинган. Бундай рўйхат ҳар ойда мунтазам бериб борилади. Қуруқ рўйхатлар билан газета саҳифаларини банд этиб қўйиш — редакция ходимлари ҳамон эскича фикрлашаётгани оқибатидир. Зерикарли, бир-бирига ўхшаш, умумлашмаларсиз ҳамда муаллифнинг позицияси аниқ бўлмаган материаллар газета саҳифаларида ҳамон учраб турибди. Газетада социалистик мусобақа мавзуини ёритишда изчиллик ҳамда аниқ мақсад сари интилиш йўқ. Босилаётган материаллар қуруқ сафсатабозликдан иборат бўлиб, уларда таҳлил етишмайди. (Газетанинг 1987 йил 26 май сонида босилган «Тармоқнинг ойдин йўли» сарлавҳали мақола худди шундай).

Андижон область партия комитети бюросининг март ойида бўлиб ўтган мажлисида «Ғалаба» газетаси редакцияси ўз ишини собитқадамлик билан, изчил ҳамда ижодий тарзда қайта қуролмаётганлиги тўғри танқид қилинди. Газета ходимлари танқиддан тегишли хулоса чиқариб олишлари керак.

Коллективлар, ишчилар орасида ўзаро беллашувга асосланган мусобақанинг таъсирчанлиги ва тарбиявий роли катта, албатта. Айниқса, унинг ошкоралигига амал қилинса, матбуотда, турли йиғилишларда ўзаро мусобақа кимнинг фойдасига ҳал бўлаётгани ошкора айтиб турилса, ғолиблар ўз вақтида моддий ва маънавий рағбатлантирилса, беллашувнинг таъсир кучи ортади.

Бунинг учун коллективлар эришган ютуқларни бирбирига таққослаш, мусобақадошларнинг ўзаро текширувларини ташкил этиш, аниқланган камчиликларни рўй-рост таҳлил қилиб бориш сингари воситалардан фойдаланиш керак. Газеталар саҳифаларида «Мусобақадошларимиз ҳаётидан», «Дўстларимиз ҳузурида» каби доимий рубрикалар остида мунтазам мақолалар бериб бориш лозим.

Социалистик мусобақа мавзуини ёритиш мавсумий иш эмас. У изчилликни талаб этади. Бу соҳани ёритишда мавзунинг ва жанрнинг хилма-хиллигига эришиш мақсадга мувофиқдир. «Янги ҳаёт», «Ғалаба» газеталари қаламкашлари айнан шу йўлдан боришлари керак.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Дунё воқеалари

«Биродарлик» ёдгорлиги очилди

Прагада очилган янги «Биродарлик» ёдгорлиги гитлерчи босқинчилар билан бўлган жанглардаги тўкилган қон билан мустаҳкамланган Совет ва Чехословакия халқларининг абадий дўстлиги рамзи бўлиб қолади.

Супачада 1945 йилнинг ғолибона майини эслатувчи совет жангчилари ва қўлда қурол тутган Чехословакия ишчисининг бронза композицияси ифодаланган. Чехословакия диёрида фашизмни тор-мор келтиришда охирги нуқтани қўйиш уларга насиб этган эди. 20 йилдан кўпроқ вақт муқаддам вокзалолди майдонини реконструкция қилиш пайтида ёдгорликни вақтинча олиб қўйишга тўғри келди. Ниҳоят у қайта ўрнатиладиган кун келди.

Ёдгорликнинг очилишига бағишланган тантанали маросимда Чехословакия пойтахти аҳолиси, ЧКП Марказий Комитети секретариати аъзоси, ЧКП Прага шаҳар комитетининг биринчи секретари М. Штепан бошчилигидаги шаҳар партия ташкилоти раҳбарлари иштирок этдилар. (ТАСС).

● ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

«Ялла» Ҳиндистонда

«Совет санъати фестивали доирасида Ҳиндистонда гастролларини бошлаган «Ялла» группаси жаз ва рок-музика воситалари орқали жонли шўх-чан ўзбек фольклорини намойиш этди». «Юксак профессионал савия ва ажойиб репертуар — ўзбек ансамблига хос хислатлардир». «Ялла» ансамбли Ҳиндистон пойтахтида концерт берганидан кейин Ҳиндистон матбуотида пайдо бўлган мана шу гаплар ва бошқа кўп ҳамду-санолар деҳлиликларнинг айтишича, ўзбек музикачилари ўз концертларида ярата олган катта байрам руҳини акс эттиради.

Совет Иттифоқидан келган коллектив томошалари ўтаётган зални тўлдирган ҳалойиқ концерт программасининг номерларини қизғин ва самимий маъқуллаб турди. Томошабинлар гулдурос қарсак чалиб, куй билан ҳамоҳанг депсиниб турдилар, шунга ҳам қониқолмай жойида ўтиролмаганлар креслолар ўртасидаги йўлга чиқиб, рақсга туша бошладилар. «Пэтриот» газетасининг ёзишича, «анъанавий ва замонавий либос элементлари пайваста қилинган кийимдаги музикачилар томошабинларга Ўзбекистон ҳаётидан гўзал лавҳаларни ҳадя этдилар, ўз санъатларига жалб қилдилар».

Музикачилар Деҳлидаги муваффақиятлардан сўнг Ҳиндистон бўйлаб сафарга жўнаб кетдилар. Шу сафар чоғида улар Жайпур, Аҳмадобод, Вадодара, Бомбай ва Гоа шаҳарларида концертлар берадилар. (ТАСС).

Уйларига қайтмоқдалар

Бахтар агентлигининг хабар беришича, яна 200 га яқин афғон оиласи ватанига қайтиб келган. Маҳаллий маъмурлар уларга зарур моддий ёрдам кўрсатганлар, Хирот, Кобул, Қандахор ва мамлакатдаги бошқа бир қатор вилоятларда жойлашишларига кўмаклашганлар.

«Кобул таймс» газетасининг хабар беришича, миллий яраш сиёсати эълон қилингандан бери ўтган вақт ичида Фарёб вилоятининг Ширинтаҳоб уездида оппозициячи ҳарбий қисмларнинг 3 мингдан ортиқ аъзоси қуролли ҳаракатни тўхтатган ва миллий яраш жараёнига фаол равишда қўшилган. Уездда, жумладан, уларнинг ёрдамида ўнлаб хавфсизлик постлари тузилган. Ширинтаҳобда мактаблар ва саводсизликни тугатиш курслари яна очилган. Уларга минглаб одамлар қатнамоқда. (ТАСС).

ПУДРАТ ҲИСОБ БЕРАДИ

Баҳор охирлаб қолганида кетма-кет ёмғир ёғиб турди. Ҳаво мўътадил. Далалар сернам. Аммо бу Калинин районидаги «Қорасув» совхози деҳқонларини, айниқса, хўжаликнинг Шавкат Нуриддинов бошлиқ бригадаси сабзавоткорларини чўчита олмади. Коллектив экинларнинг асосий қисмини аллақачон экиб бўлган: гектар-гектарлаб майдонларга сепилган пиёз ва саримсоқ пиёзлар гуркираб ўсмоқда. Доимо тиғиз график асосида ишлашга одатланган сабзавоткорлар февраль ойи охирларида экишган 10 гектар майдондаги картошка қийғос гулга кирди.

Бригада бошлиғи Шавкат Нуриддинов ҳақида икки оғиз сўз: татар фарзанди. Шу совхозда туғилиб ўсган, суяги меҳнатда қотган тажрибали, тадбиркор деҳқон. 1966 йилда Тошкент қишлоқ хўжалиги институтини битирганидан буён бригада бошлиғи. Меҳнатда эришган ютуқлари учун кўксини «Ҳурмат Белгиси», Меҳнат Қизил Байроқ ва Октябрь Революцияси орденлари безаб турибди.

Матбуотда пудрат, хўжалик ҳисоби, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш каби меҳнатнинг илғор методлари тарғиб қилинди-ю, бригадирнинг уларга ихлоси ортди. Бригадада ишлаб топилган ҳар бир сўмни қандай қилиб ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга хизмат қилдириш йўлларини ўйлади. Қайта-қайта ҳисоблаб чиқди. Мағзини чақди. Коллектив аъзоларига тушунтирди, уларни ишонтирди ва бамаслаҳат пудрат усулига кўчишди.

Бригадада пудрат самараси ўтган йилиёқ сезилди. Ҳар бир ишчи қанча маҳсулот тайёрлаш учун қандай харажатлар қилинишини олдиндан билиб олди. Аниқроғи, сабзавот ва картошка қанча кўп ва унинг таннархи қанча арзон бўлса, маош ҳам, даромад ҳам шунга яраша бўлишини англаб етишди. Бунда улар ҳосил етиштириш учун кетган сарф-харажатнинг ўзигина эмас, балки ҳар бир ишчининг шахсий ҳиссаси ҳам кўзда тутилишини қалбдан ҳис қилишди. Агротехникага қатъий риоя қилиш, минерал ва органик ўғитлар, ёқилғи-мойлаш материаллари ҳамда бошқа ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш барчанинг якдил шиорига айланди. Жонибек Саидбеков, Абдужалил Кенчимов, Ғафforжон Худойберганов, Мўмин Долимов сингари миришкорлар ерни ҳайдаш, экин экиш, уни культивация қилиш каби юмушларда коллектив ишига барака киритишди.

Озиқ-овқат программаси бўғинлари

— Бригада пудрати юқори, энг муҳими, мунтазам мўл ҳосил олишга ҳам ёрдам бераркан, — дейди совхоз партия ташкилотининг секретари Ҳамид Исмоилов. — Зеро, колхозчиларнинг Бутуниттифоқ IV съездида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев таъкидлаб ўтганидек, пудратни ривожлантириш таҳлили унинг кўп томонлама социал-иқтисодий самарадорлигидан ва маънавий-ахлоқий қадриятидан далолат бермоқда. Биз хўжалигимизда эл дастурхонига кўплаб сабзавот, картошка етказиб бериш борасида туб бурилиш ясашга аҳд қилганмиз. Шу мақсадда мавжуд ўн етти бригаданинг ҳаммаси пудрат усулида ишламоқда. Меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бу янги формаси маҳсулот ҳажмини кўпайтириш ва унинг сифатини кескин оширишга ёрдам беряпти. Меҳнат унумдорлиги ортиб боряпти. Ишчиларнинг моддий манфаатдорлиги кўтарилмоқда. Жумладан, ўтган йили совхозимиз ишчиларининг ўртача ойлиги 170 сўмни ташкил этди.

...Ҳа, пудрат имкониятлари нақадар кенг эканлигини бугунги кунда бутун мамлакат аҳли кўриб турибди. Мана, Шавкат Нуриддинов бошлиқ бригада коллективи эришган ютуқларни олинг: ўтган йили бу ерда план топшириқлари барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан уддаланди. 176 минг сўмлик ўрнига 223 минг 500 сўмлик маҳсулот етиштирилди. Йил якунига кўра ҳар бир ишчи ишлаб топган маошининг бир сўмига бир сўм 97 тийиндан қўшимча ҳақ олишди. Бошқача айтганда бир кишининг ўртача ойлик маоши 270-350 сўмга тўғри келди.

— Ишимизнинг ривожига тўсиқ бўлаётган муаммолар ҳам йўқ эмас, — дейди Шавкат Нуриддинов. — Уруғчилик масаласини олинг. Хусусан, картошкачиликда унинг сифати ёмон. Ҳолбуки, бу экин уруғи сифатини яхшиламай туриб, ундан юқори ҳосил олиб бўлмайди. Бу йил биз Россия Федерациясидан келтирилган картошка экдик. Ўтган йили эса бошқа навни экишга мажбур бўлгандик. Истардикки, ҳар қандай уруғлик тупроқ ва иқлим шароитимизга мос бўлса.

Шунингдек, сабзавотчиликдаги ишларимиз ҳам кўнгилдагидек эмас. Кўп ишлар ҳали қўл кучи билан бажарилмоқда. Ҳосилни йиғиштириб олишда механизация воситалари йўқ ҳисоби. Натижада помидор, бодринг ҳосилини вақтида йиғиштириб ололмаяпмиз, уларнинг бир қисми даладаёқ нобуд бўляпти, истеъмолчига манзур ҳолда етиб бормаяпти. Айни пишиқчилик пайтлари савдо базалари турли баҳоналар билан уларни вақтида қабул қилишмаётир. Агар хўжалигимизнинг ўзида зарур музхона ёки қайта ишлаш цехи ишга туширилса, фойдадан холи бўлмасди...

Бригадир ҳақ гапни айтди. Зеро, у билдирган истак ва эътирозларга республикамизнинг бошқа сабзавотчилик хўжаликларида ҳам ҳар йили дуч келамиз. Шу ўринда беихтиёр савол туғилади: **Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети республика колхоз-совхозларини беш йилликнинг учинчи йилида уруғлик картошка, сабзавотчиликда ишлатиладиган машина-механизмлар, ҳосилни сақлаш омборхоналари, музхоналар ва қайта ишлаш цехлари билан таъминлаш борасида қандай ишлар олиб бормоқда? Бу саволнинг жавоби газетхонларни жуда қизиқтиради.**

Ш. МИРҲАБИБОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Академик Я. Ғуломов туғилган куннинг 80 йиллигига

АРХЕОЛОГИЯМИЗ САРДОРИ

Буюк ақл кишиларининг илм-фан сарчашмасидан баҳра олиш, инсонийлик фазилатларини ўрганиш қалбга лаззат, руҳга қувват беради. Замин қаъридаги бебаҳо бойликларни ардоқлаб, уни халқ хазинасига қўшиб, ундан авлодларни баҳраманд қила олган ижодкор ҳамиша элда эъзозланади, эҳтиром билан тилга олинади. Биринчи ўзбек археологи Яҳё Ғуломов ана шундай кишилардан эди.

Фан сўқмоқларидаги қийинчиликларни енгиш, тинимсиз изланишлар туфайли Я. Ғуломов кенг илмий жамоатчиликнинг эътиборини қозонди. Тарихга, унинг бой хазинаси — маданият обидаларига қизиқиш Я. Ғуломовни фанга ва сермашаққат илмий изланишларга чорлади. У талабалик давридаёқ машҳур ўлкашунос археолог В. Л. Вяткин раҳбарлигида кўҳна Афросиёбда олиб борилган қазишмаларда иштирок этди. Бу соҳадаги дастлабки фаолияти асосан 1933 йилдан бошланди.

Мустақил археологик тадқиқотларни Я. Ғуломов илк бор 1936 йили қадимги Хоразм ерларида дўсти Турди Мирғиёсов ва тарихчи Рашид Набиевлар билан бошлади. Шу йилдан эътиборан Хоразм археологиясини чуқур тадқиқ этишга киришди. «Барханли қумликлар билан қопланган тақирлардан иборат бу... кўҳна ўлкада на машина ва на от-арава юра олар эди. Отрядимизнинг асосий транспорт воситалари устига хуржунларда озиқ-овқат, кўрпа-тўшак, палатка, планшет, теодолит ҳамда қозон-товоқ ва қумғон ортилган беш-олти эшаклардан иборат эди», — деб ёзганди устоз. Аммо ўша вақтларда Қизилқумда унчалик жиҳозланмаган кичик отряд билан ишлаш ниҳоятда оғир эди.

Я. Ғуломов 1937 йили СССР Фанлар академияси моддий-маданият институтининг С. П. Толстов раҳбарлигида ташкил этилган Хоразм археология-этнография экспедициясига жалб этилди. Саккиз йиллик тадқиқотлари натижасида Я. Ғуломов «Хоразмнинг суғорилиш тарихи» асарини яратди.

Улуғ Ватан уруши йиллари Москва ва Ленинграддан Иттифоқимизнинг бир қанча атоқли олимлари, жумладан академиклар Б. Д. Греков, В. В. Струве, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари К. В. Тревер, А. Ю. Якубовский, С. П. Толстовлар вақтинча ишлаш учун Тошкентга келишди. Улар Ўзбекистоннинг кўп томлик тарихини яратишга киришдилар. Бу ишга Я. Ғуломов ҳам жалб этилди. Машҳур тарихчи олимлар билан ҳамкорликда ишлаган йилларини хотирлаган дамларда устоз ўз касбини юракдан севган етук тадқиқотчилар билан бирgalikда қилган меҳнати нақадар самарали бўлганини, дўстона коллективда ишлаш эса улкан бахт эканлигини таъкидлар эди.

«Ўзбекистон ССР тарихи»нинг дастлабки икки томлиги яратилди. Асарнинг биринчи жилдини К. В. Тревер, А. Ю. Якубовский ва С. П. Толстовлар ёзишди. Китобни тўла таҳлил қилиб чиқиш борасидаги сўнгги ташкилий-илмий вазифа Я. Ғуломов зиммасига тушди. «Ўша кезларда, — деб эслаганди Яҳё Ғуломович, «Ўзбекистон ССР тарихи»нинг қўлёзмаларини қўлтиқлаганча Москва билан Ленинград орасида бир неча ой қатнашга тўғри келди. Академиклардан И. А. Орбели ҳамда В. В. Струвелар китоб таҳрирининг ҳамма масалалари устида мунозаралар ташкил қилишар ва мен уларда иштирок этар эдим. Бу мунозаралар мен учун катта мактаб бўлди. Чунки ҳар бир конкрет тарихий масала ва воқеа устида Москвада С. П. Толстов иккаламиз келишиб олган нуқтаи назарни мен Ленинграддаги мунозараларда қатъий туриб ҳимоя қилишим зарур эди. Қизғин илмий баҳс ва мунозараларда С. П. Толстовнинг Ўзбекистон тарихчиларининг фаол намояндаси сифатида иш кўриши бизни катта муваффақиятларга олиб келди».

Москвалик ва ленинградлик олимларнинг бевосита раҳбарлиги, кўмагида Яҳё Ғуломов 1943 йилда «Хива ва унинг тарихий ёдгорликлари» мавзуида кандидатлик диссертациясини ҳимоя қилди. Сўнгра у илмий изланишларини кенг кўламда давом эттириб, Амударё этакларида сунъий суғоришнинг пайдо бўлиши ва унинг ривожланиш тарихини ўрганишга киришди. Кўп йиллик археологик тадқиқотлар, қадимги қўлёзмалар, этнографик таққосий материаллар асосида Хоразмнинг 5,5 минг йиллик социал-иқтисодий тараққиётини акс эттирган йирик илмий асар «Хоразмнинг суғорилиш тарихи» китобини яратди. Бу иш учун Я. Ғуломовга тарих фанлари доктори унвони берилди.

Ўзининг қирқ йилдан зиёд илмий фаолияти мобайнида олим кўплаб илмий экспедициялар ташкил этди. Уларда фаол қатнашди ва кўпчилигига раҳбарлик қилди. Я. Ғуломовнинг Ўзбекистон археологияси ва тарихи борасидаги муҳим назарий, амалий аҳамиятга молик тадқиқотлари мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам маълум. Айниқса устознинг Ўрта Осиё хўжалик ҳаётининг асоси бўлмиш суғориш соҳасидаги фундаментал илмий натижалари таҳсинга молик. Бу тадқиқотлар ҳам назарий, ҳам халқ хўжалиги нуқтаи назаридан амалий аҳамиятга эга бўлиб, қайта ўзлаштиришга ярайдиган ва қадимдан сунъий суғорилган катта-катта ер майдонларини аниқлаш имконини берди.

Атоқли олимнинг илмий фаолияти серқирра эди. У республикамиз музейларининг археологик коллекцияларини бойитишга катта ҳисса қўшди. Хусусан, М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон ССР халқлари тарихий музейининг Октябрь революциясигача бўлган даврларни намойиш этувчи экспозициялари Я. Ғуломов ташаббуси билан ташкил этилган.

Ўзбекистоннинг тарихий ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти республика бошқармаси археология бўлимининг раиси сифатида Я. Ғуломов 1967—1977 йилларда ўлкамиздаги тарихий ёдгорликларни сақлаш ва уларни қайд этиш ишида жонбозлик кўрсатди.

Республикамизда малакали археолог кадрлар етиштириш, илмий билимларни омма орасига кенг тарғиб этишда Я. Ғуломовнинг хизматлари катта. У тарбиялаган шогирдлари, археология соҳасида яратган махсус мактаби, белгилаб берган илмий йўналишлари 1970 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси таркибида алоҳида Археология институтининг ташкил топишида пойдевор бўлди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби Я. Ғуломов қаерда, қайси лавозимда ишламасин теран билимини илм ихлосмандлари билан баҳам кўрди. Саxий қалб эгаси фан сўқмоқлари қийинчиликларини енгиш, тинимсиз илмий изланишлар, даврнинг долзарб масалаларига бефарқ қарай олмаслик билан халқимиз орасида катта обрў-эътиборга сазовор бўлди. Энциклопедик билимга эга бу олимни юртдошларимиз Халқ академиги деб аташарди. Археологлар отахони Яҳё Ғуломовнинг илмий ғоялари, тадқиқот услублари, устозлик меҳроқибати ҳозирги тарихчиларимиз, хусусан, археологлар учун ибратли намунадир.

А. АСҚАРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих, тил ва адабиётшунослик бўлими академик котиби

А. МУҲАММАДЖОНОВ,
тарих фанлари доктори.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«МАШМАШАЛАР ПОЁНИГА ЕТАДИМИ?»

Газетанинг шу йил 12 март сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Нарпай районидаги 2-ўрта мактабда ислоҳот унутилиб, ўзаро келишмовчиликлар авж олганлиги очиб ташланган эди.

— Танқидий мақола район партия комитети бюро мажлисида муҳокама қилинди. Ундаги фактлар тўғри ва ўз вақтида ёритилган, — дейилади НАРПАЙ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган расмий жавобда.

Район партия комитети бюроси 2-ўрта мактаб ўқитувчиларини аттестациядан ўтказиш, улар ўртасидаги келишмовчиликларга чек қўйиш, таълим-тарбия ишларини яхшилаш чораларини кўриш тўғрисидаги райком бюросининг 1987 йил 24 сентябрдаги қарорини бажармаганлиги учун район халқ маорифи бўлими мудири А. Абдураҳмоновга виговор эълон қилди.

2-ўрта мактаб бошланғич партия ташкилотига район партия комитети бюроси қарорини ишлаб чиқиш, коммунист ўқитувчиларнинг иш фаолиятини тўлиқ ўрганиш, партия йиғилишларида уларнинг ҳисоботларини эшитиб бориш топширилди.

Район партия комитети ҳузуридаги партия комиссиясига район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими ҳамда район халқ маорифи бўлими билан биргаликда 2-ўрта мактаб бошланғич партия ташкилоти йиғилишида иштирок этиш, мактабда маънавий-психологик муҳитни соғломлаштириш чораларини кўриш юклатилди.

«ЁПИҒЛИҚ ҚОЗОН ОЧИЛИШИ ЗАРУР»

Шундай сарлавҳа остида босилган (газетанинг 1988 йил 15 январь сони) танқидий мақолада «Узагропромстрой»нинг Зарбдор районида тугатилган 151-механизациялашган кўчма колоннасидаги қинғир ишлар фош этилган эди.

Мақола юзасидан ЗАРБДОР РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган расмий жавобда шундай дейилади:

— Мақола район партия комитетининг кенгайтирилган йиғилишида тегишли ташкилот раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинди.

Бугунги кунда «Джизакоблагропромстрой»нинг 2-тресли томонидан Янги Бўстон посёлкасидаги хонадонларга табиий газ берилди, электр энергияси билан таъминланди. Кўрсатилган баъзи камчиликлар трест томонидан бартараф этиляпти.

Район партия комитети коммунал хўжалиги бўлимига мақолада қайд этилган хонадонларни 1988 йилда жорий ремонт қилишни планлаштириш вазифаси топширилди. Қурилиш ташкилотларининг айбдор раҳбарларини жазолаш маъмурий органларга юклатилди.

Обидалар—асрлар ва насллар мулки

МАДАНИЙ МЕРОСГА ЗАВОЛ ЕТМАСИН

Хива Ўрта Осиёнинг кўҳна шаҳарларидан бири бўлиб, унинг ёшини аниқлаш борасида илмий изланишлар давом этмоқда. Кейинги йиллардаги археологик қазишмалар вақтида тўпланган антик даврга оид тўрт мингта топилдиқ музей фондига қўшилди. Археологларнинг ва тарихчиларнинг фикрига қараганда, шаҳарга икки минг йилдан кўпроқ муқаддам асос солинган.

ҚАДИМИЙ шаҳарда кўп асрлик архитектура ёдгорликлари жойлашган бўлиб, улар халқимиз тарихини ўрганишда муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарорига мувофиқ, 1967 йил октябрида Ичанқалъа (ичкари қалъа) зонаси қўриқхонага айлантирилганлигига сабаб ҳам шу. Кўп сонли мадраса ва мачитлар, қаср ва саройлар, минора ва мақбаралар уйғунликдаги ягона ансамблдан иборат бўлиб, буларнинг аксарияти меъморчилик, наққошлик санъатининг нодир намуналари ҳисобланади. 82 та ёдгорлик давлат муҳофазасига олинган.

Эндиликда Хива туризм марказларидан бирига айланган. Мамлакатнинг ва жаҳоннинг яқин-йироқ эл-элатларидан келган минг-минглаб сайёҳлар ўтмиш билан юзма-юз учрашиб, халқ санъатининг ноёб, бетакрор обидаларини, музей материалларини қизиқиш билан кўздан кечиришади.

Партия ва давлат халқ маданий меросини асрашга катта эътибор бераётганлигини Хива мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Бу ердаги обидаларни сақлаш ва таъмирлашга йилдан-йилга кўпроқ маблағ ажратилмоқда. 1987 йилда ана шу мақсадга республика бюджетидан 546 минг сўм, маҳаллий бюджетдан 245 минг сўм маблағ сарфланди. Республика «Меъмор» бирлашмасига қарашли Хоразм ихтисослашган илмий-таъмирлаш участкаси коллективи 821 минг сўмлик ҳажмда иш бажариб, кўпгина ёдгорликларга қайта ҳаёт бағишлади.

Жума мачит комплекси ремонти ниҳоясига етказилди, ўймакор усталарнинг қалб қўри, олтин қўллари билан 262 та ёғоч устун аввалги ҳолига келтирилди. Шу ердаги икки залда ўймакорлик ва сопол буюмлар кўргазмаси ташкил этилди. Музей қошидаги «Сайқал» фольклор ансамбли концертлари сайёҳларни мамнун қилмоқда.

Оллоқулихон мадрасасининг умрини узайтириш йўлида анча иш қилинди, унда очилган каллиграфия кўргазмасида ҳаттотлик санъати намуналари намойиш қилиняпти. Медицина музейи таъмирланган бинога — Шерғозихон мадрасасига кўчирилди ва ҳужжатлар, маълумотлар билан бойитилди. Отажон Тўра қасри ва қароргоҳида музейнинг «Хива хонлиги ва чор Россияси» бўлимини ҳамда революциядан кейинги даврни акс эттирувчи бўлимни ташкил қилишга ҳозирлик кўрилмоқда. (Худди шу бинода 1873 йилда Хива хонлигини Россияга қўшиб олиш тўғрисидаги битим имзоланган). Нуруллабой архитектура комплексини таъмирлаш ишлари давом эттириляпти.

Меъморчилик обидаларига боқий ҳаёт ато этишда Хива наққошлари сулоласининг издошлари хизматини қониқиш билан қайд қилсак арзийди. Улар — машҳур наққош Сафо Боғбековнинг невералари ака-ука Қўзибой ва Болтабой Сафоевлар, Ота Бойжонов, Худойберган Жуманиёзов, Пир Собиров ва бошқалардир. Истеъдодли ёшлар Хоразм халқ усталари анъаналарини муносиб равишда давом эттирмоқдалар.

Эътироф қилиш керакки, тарихий обидаларни сақлаш, қўриқхона музейи бўлимлари фондини бойитиш, уни илмий жиҳатдан ўрганиш ва пропаганда қилишда жиддий камчиликлар ҳукм сурмоқда. Айрим ёдгорликларнинг эгасизланиши ва зарарланишига йўл қўйилаётир. Музей дирекцияси, илмий ходимлари фаолиятида турғунлик ва пассивликка барҳам берилмаяпти.

ҲУСН ВА ДОҒ

Шаҳардаги Дишанқалъа (ташқари қалъа) деворининг бир қисми бузилишига, ўзбошимчалик билан турар жойлар қурилишига йўл қўйилган. Плансиз, муваққат уйлар зар либосга бўз ямоқ сингари қалъа ҳуснини бузиб турибди. Атроф-теварак ахлатхонага айланган.

— Қонунсиз уй-жой қурган, санитария қоидаларини бузган шахслар маъмурий йўл билан жазоланяпти. Муҳофаза зонасида тартиб ўрнатиш юзасидан бир қатор тадбирлар белгиланди, — дейишди шаҳар ижроия комитети раҳбарлари.

Таажжуб! Қалъа деворига шикаст етказилиб, плансиз иморатлар қурилган пайтда мутасадди ташкилотларнинг раҳбарлари қаёқда эди? Қонун талаби бузилишининг ўз вақтида олди олинганида, лойиҳасиз турар жойлар муаммоси пайдо бўлмасди-ку.

Шу факт ачинарлики, маданий ёдгорликлар зонасида лойиҳасиз объект қурган ташкилотлар ҳам учрайди. Шаҳар матлубот жамияти правлениеси раҳбарлари қурилиш майдони учун Х. Девонов кўчасида «қулай жой» топишди, қалъа девори ёнгинасига қушхона қуриб олишди. Бунга ўхшаш фактлар якка-ягона эмас.

Қалъага «ҳужум»нинг оқибатини тасаввур қилиш учун қуйидаги рақамларни келтириш кифоя: Дишанқалъа деворининг узунлиги илгари 6400 метр бўлган, эндиликда у 4000 метрдан ошмайди. Бунинг сабаби шуки, деворнинг бузилиши натижасида қўрғон йилдан-йилга торайиб бормоқда. Қалъанинг бузилиши ва емирилишини тўхтатиш, ёдгорликни сақлаб қолиш учун қатъий чоралар кўрилиши лозим.

Шаҳар ижроия комитети ўзбек киносининг пионери Худойберган Девонов яшаган ва ижод қилган уйни мемориал уй-музейга айлантириш тўғрисида 1978 йилда қарор қабул қилганди. Афсуски, қарор бажарилмади. Қаровсиз иморат авария ҳолатига келган. Унинг бир қисмидан хўжалик омбори ва молхона ўрнида фойдаланишга йўл қўйилган. Мўътабар жойни бу тариқа беқадр қилиш инсофсизлик-ку, ахир. «Тўрт шовvоз» комплексининг бир қисми харобага ҳолга тушганлигини айтмайсизми.

Хива шаҳридаги 21 та ташкилот, идора тарихий ёдгорликлардан хўжалик ва маданий мақсадларда фойдаланмоқда. Улар билан қўриқхона дирекцияси ўртасида ижара шартномаси тузилган. Карвонсарой комплексида савдо маркази, Муҳаммад Аминхон мадрасасида меҳмонхона, ресторан, Нуруллабойда хон қасри ёнидаги майдонда аҳолига хизмат кўрсатадиган шохобчалар ишлаб турибди. Лекин айрим ёдгорликларнинг сақланиши талабга жавоб бермайди. Архитектура ёдгорликларини замонавийлаштириш ёки хўжалик мақсадига мослаштириш уларнинг табиий қиёфасига, оригиналлигига путур етказишини ҳисобга олиш зарур. Шаҳар матлубот жамияти, умумий овқатланиш корхонаси, колхоз бозори дирекцияси, «Фотопрокатразнобит» участкаси раҳбарлари ўзлари эгаллаб олган объектлар учун ижара ҳақини тўлашни истамаётирлар. Улар қарзини узсалар, ремонт ва таъмирлаш фондининг маблағини кўпайтириш учун моддий имконият туғиларди.

Ҳар бир тош билан ғиштда, ҳар битта кошин ва нақшда халқ усталарининг зеҳн-заковати, истеъдоди ва маҳорати мужассам. Бебаҳо меросни кўз қорачиғидек асраш — ҳар бир кишининг, бутун жамоатчиликнинг иши. Мақсад шуки, обидалар умрига завол етмасин, уларнинг ҳусни, гўзаллиги сақлансин. Бу — бизнинг тарих олдидаги, авлодлар олдидаги бурчимиз.

ЧАЛА ҚОЛГАН ИШЛАР

Бундан беш йил муқаддам Хивада уч қаватли муҳташам бино қад кўтарди. Хоразмлик машҳур аллома Ал-Хоразмий таваллудининг 1200 йиллиги муносабати билан бошланган юбилей объекти қисқа муддатда қурилди. Унга Хоразм тарихи музейини кўчириш мақсадида Нуруллабойдаги музей бўлимининг фонди шу ерга зудлик билан келтирилди. Ўшандан буён бу материаллар ҳаракатсиз ётибди.

Музейни янги бинога кўчиришдаги сусткашликнинг боисини суриштирдик. Заллар экспозицияси плани тайёр. Аммо рассом топилмаганлиги учун жиҳозлаш, безатиш ишларини бажариш, фонд материалларини жойлаштириш иложи бўлмаётир.

— Республика Маданият министрлиги раҳбарлари ваъда беришди. Тошкент театр ва рассомлик санъати институтидан яқин орада рассом келиб қолса керак.

Майли, музей раҳбарлари кута туришсин, балки, рассом келар. Бироқ шундай савол бериш жоиз: Янги бино музейни жойлаштириш учун тайёрми?

Асло! Очиғини айтганда, қурилишдаги шошма-шошарлик, штурмчилик ишнинг сифатига салбий таъсир этмай қолмади. Томдан чакка ўтиб, шувоқлар кўча бошлаган, деразалар очилиб-ёпилмайди. Иситиш системаси, инженерлик коммуникациялари носоз. Миллион сўмдан зиёд маблағ сарфлаб қурилган ҳашаматли иморат бўм-бўш ҳувиллаб турибди. Хуллас, кўчиб улгурмасданоқ бино ремонтга келган...

«Қолган ишга қор ёғар» деб бежиз айтилмаган. Матпанобой мадрасасидаги халқ амалий санъати музейини бошқа бинога кўчириш, бу ерда эса дин ва атеизм тарихи музейини ташкил этишга қарор қилинди. Шошилинч равишда бўшатилган бинода жимлик ҳукмрон, янги музейдан дарак йўқ. Маълум бўлишича, музей маъмурияти Самарқанддаги рассомлик комбинати билан шартнома тузганига икки йилдан ошган. Лекин, комбинатдан рассомнинг қачон келиши, пайсалчилик яна қанча давом этиши номаълум.

Тошҳовли ва Нуруллабой архитектура комплекслари ремонти ҳам ўлда-жўлда, талайгина ишлар чала-ярим бажарилган. Айниқса, Тошҳовлидаги музейнинг очилишини саёҳатчилар орзиқиб кутишяпти, ремонт эса чўзилиб кетди.

Ёдгорликларни таъмирлаш, капитал ремонт қилишни жадаллаштириш учун Хоразм илмий-таъмирлаш участкасининг моддий базасини мустаҳкамлаш зарур. Машина-механизмлар эскирган, 20 йил илгариги автомобиль транспортининг бетўхтов ишлаши қийин. Автокран йўқ, бинокорлик материаллари етишмайди. Индустриал база, илмий лаборатория барпо қилиш тўғрисида гап кўп, лекин режалар амалга ошмаётир.

ҲОЛВА ДЕГАН БИЛАН...

Хива қўриқхона музейида юздан ортиқ, шу жумладан, 35 илмий ходим ишлайди. Уларнинг ижоди, изланишлари билан қизиқдик. Илгари эълон қилинган бир неча реферат, лекция тексти ва газета мақолаларини мустасно қилганда, сўнгги йилларда илмий-тадқиқот ишлари самараси кўзга ташланмайди.

Музей директори О. Абдуллаев, шунингдек, Р. Искандаров, С. Юсупов, Б. Бобожонов ва бошқа илмий ходимлар ўлка тарихи, муқаддас жойларнинг келиб чиқиши, меъморчилик ва наққошлик санъати мавзулари устида ишлаётганликларини айтишди. Бироқ йиллар ўтяпти-ю, муаллифларнинг ишлари юришмаётир.

Битта характерли фактга диққат қилинг: саёҳатчиларга йўл кўрсаткич китобчаси 1971 йилда чиқарилган бўлиб, уни ҳозир топиш амри маҳол. Қолаверса, бу справочник эндиликда эскирган, ўтган даврда кўп нарса янгиланди, катта ўзгаришлар юз берди. Аммо янги саёҳатнома китоби, воҳанинг тарихи, халқ санъати обидалари тафсилотига доир илмий тўпламлар тайёрлаш ҳамда нашр қилишга эътибор берилмаётир.

Ўтган йилнинг 24 декабрида Хива район партия комитети Ичанқалъа қўриқхона музейи иши тўғрисидаги масалани қараб чиқиб, бюро мажлисида тегишли қарор қабул қилди. Унда қўриқхонадаги архитектура ёдгорликлари муҳофазаси, музейнинг фаолиятини тубдан яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар белгиланган. Эндиги вазифа — ана шу тадбирларни рўёбга чиқаришдан, сўз ва иш бирлигини таъминлашдан иборат.

Ф. ЗОҲИДОВ.

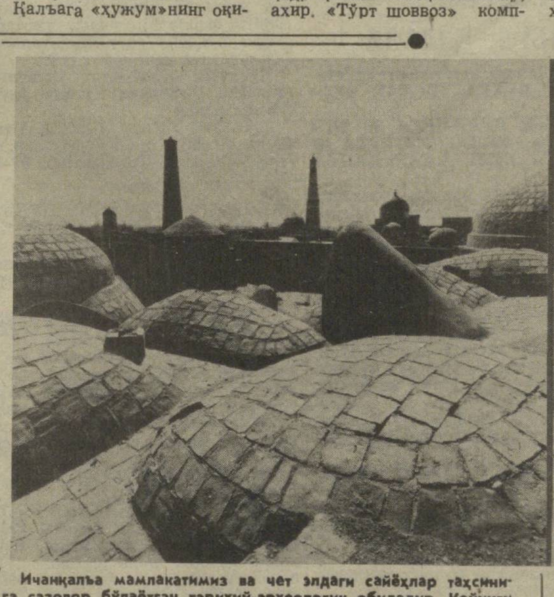

Ичанқалъа мамлакатимиз ва чет элдаги сайёҳлар таҳсинига сазовор бўлаётган тарихий-археологик обидадир. Кейинги йилларда уни сақлаш учун қатор тадбирлар амалга оширилди. Бироқ қайта тиклаш ишларининг сифати кўнгилдагидек эмас. Қолаверса, бу ишларга ажратилган маблағ ҳам етишмаяпти.

Суратларда: Ичанқалъа кўриниши ва у ерда иш олиб бораётган фотографлардан бир группаси.

Р. Шагаев ва К. Отаев фотолари.
(ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

МЕРГАНЛИК:

Олимпиадага номзод

Ватанимиз пойтахтида СССР кубоги учун мусобақалар бошланди. Совриндорлик баҳсини ўтказишдан мақсад ёзги Олимпиада мусобақаларига номзодларни саралашдан иборат эди. Ҳандақ стендига отиш баҳсида совринли ўринларга даъвогарларни аниқлаш қийин кечди. Жумладан, курсклик Александр Стародуб 222 очко тўплаб, биринчи ўринни эгаллади. Харьковлик Александр Лавриненко эса пешқадамдан 5 очкога ортда қолиб, ғолиблик супасининг иккинчи поғонасига кўтарилди. Учинчи ўрин учун кураш бир хил — 217 тадан очко тўплаган тошкентлик Рустам Ямбулатов билан киевлик Дмитрий Монахов ўртасида давом этди. Ғолибни аниқлаш учун нишон хато кетгунча отиш баҳси ўтказилди. Бунда тошкентлик мерган маҳорат кўрсатиб, Олимпиадага муносиб номзод эканини намойиш этди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

Юқори натижалар

Фарғонада Ўзбекистон кубоги учун ўтказилган мусобақаларда спортчилар юқори натижа кўрсатишга ҳаракат қилишди. Мусобақа мамлакатимизда енгил атлетиканинг 100 йиллигига бағишлаб Сочида «Правда» газетаси соврини учун ўтказиладиган баҳсга тайёргарлик тарзида уюштирилди. Совриндорлик мусобақасида 18 марта мастерлик нормативига яқин натижалар қайд этилди. Чунончи, В. Зайцев найзани 79 метр 42 сантиметрга улоқтириб, Ўзбекистон рекордини 64 сантиметрга яхшилади. Э. Колобова еттикурашда ўз рекордини 308 очкога тузатди. С. Рубан баландга сакрашда 194 сантиметрли маррани эгаллаб, ғалаба қозонди.

ГИМНАСТИКА:

Кучлилар сафида

Болгарияда бадиий гимнастика бўйича ўтказилган халқаро мусобақада тошкентлик Венера Зарипова совринли ўринларни эгаллади. У уч марта ғолиблик супасининг учинчи поғонасига кўтарилиб, кучли олтиликдан жой олди.

ФУТБОЛ:

Яна мағлубият

«Пахтакор» командаси футболчилари навбатдаги сафар учрашувини ҳам бой беришди. Вакилларимиз Оржоникидзе спартакчилари меҳмони бўлиб, яна икки очко йўқотишди. Майдон эгалари дарвозага киритган ягона тўп учрашув тақдирини ҳал қилди. Энди пахтакорчилар «Шинник» ва «Таврия» командаларини қабул қилишади.

Тошкентда Ўрта Осиё геология ва минерал хом ашё илмий-тадқиқот институтининг илмий-ишлаб чиқариш ва ўқув маркази очилди. Бу ерда Ўрта Осиё республикалари геологларининг малакасини ошириш курслари ташкил этилди. Илмий марказ олий ўқув юртларининг геология факультети талабаларига методик ёрдам беради. Шунингдек, бу ерда қизиқарли экспозициялар билан жиҳозланган кўргазма заллари ҳам мавжуд. СУРАТДА: шундай заллардан бири.

В. Миленький фотоси (ЎзТАГ).

• *Хат таҳрирсиз босилмоқда*

УМИД БИЛАН ЯШАГИН

«Жароҳат»ни ўқиб

Аёлларнинг ўз-ўзига ўт қўйиши, ота-онаси бўла туриб, етим бўлиб болалар уйида тарбия олаётган болалар тақдири, врачларнинг лоқайдлиги туфайли ҳаётдан кўз юмаётган оналар ва болалар тақдирига ачиниш ҳисси мени ҳам совет граждани, она, педагог сифатида ўз фикр-мулоҳазаларимни ёзишга мажбур этди.

Ҳаётимиз фаровон. Ҳамма нарса ҳамма учун етарли. Аёллар ҳам, эркаклар ҳам иш билан, уй-жой билан таъминланган. Лекин одамлар кайфиятида лоқайдлик, меҳр-оқибат кам. Бузилаётган оилалар туфайли етим бўлаётган болалар кўп.

Менинг ўн саккиз йиллик педагогик стажим бор. Битта синфни уч йил ўқитиш давомида синфдаги ҳар бир болани ўз фарзандимдек севиб, характер-хусусиятини ўрганиб оламан.

Ота-онаси ажралишган болалар бошқалардек кийиниб, бошқалардек еб-ичишса ҳам, нимаси биландир ажралиб туришади. Бундай болалар кўп хаёл суришади, озгина нарсадан ўксийдилар. Кўзларида мунг кўрасиз. Бундай ҳолат юрагимни жизиллатиб юборади.

Менинг уч фарзандим бор. Улар ҳам мен ҳикоя қилаётган болалардек отасизлар қаторига ўтиб қолишган.

Майда-чуйда кўнгилхираликларни ҳисобга олмаганда, эр-хотин бинойидек яшар эдик. Саккиз йил биргаликда яшаб, оилавий жанжалимизга бирор инсон қатнашган эмас. Мактабдаги иш, уч фарзандга қараш, уйдаги юмушлар мени чарчатди шекилли, тинкам қурийдиган бўлиб, ортиқча озиб кетдим, ўзимга оро беролмадим. Турмуш ўртоғимнинг бу йилларда мансаби, обрўйи, пули кўпайиб кетиб, «янги ёрни кўрганда эскисидан кечмоқ керак» қабилида иш қилди. Оилани сақлаб қолиш учун, фарзандларим учун ҳаракат қилдим, лекин иложи бўлмади. Биз икки йил судлашдик, мен рози бўлмаганим учун ЗАГСимиз бекор қилинмади. У бўлса севган қизи билан қўшни республикага кетиб қолди.

Мен уч бола билан 29 ёшимда бева қолдим. Маълумотим ўрта махсус. Ойлик маошим 90 сўм эди. Ҳадемай болалар катта бўлади. Яхши еймиз, яхши киямиз дейди, унда нима қиламан, деган ўй-хаёлларга келдим. Мен ҳам ўзимга ўт қўйиб, ўзимни-ўзим ўлдиришим керакмиди?! Бевафо ёр мени севмаса, фарзандларим мени севсин. Ўқитган ўқувчиларим севсин, уларнинг ота-оналари севсин, ҳурмат қилсин, шунга муносиб бўлайин, деб ўйладим.

Болаларимнинг дадаси ўзини оқлаши мумкин, чунки алимент тўлаяпти, болалар билан бир йилда бир-икки марта учрашиб туради.

Тўланган алимент ота меҳрининг ўрнини босармиди? Болаларга маънавий қувонч, озуқа бўлармиди? Қувонч ва ташвишларига алимент шерик бўладими? Болаларим отасини кўргани унинг уйига боришади. У эса...

Тотув оилада ўсган, соғлом муҳитда тарбияланган болалар жамият учун етук шахслар бўлиб етишади. Истардим-ки, оилаларимизда одамларнинг одамлари етишсин! Мактаб ислоҳоти талаблари ҳам мазмунан шундай деб ўйлайман.

Сиртдан институтга ўқишга кирдим. Ёзги сессия даврида Андижондаги автоматоҳаваскорлар мактабида ўқидим. Ота-онамнинг ёрдами билан автомашина сотиб олдим. Болаларим ўксимасин, деб имкони борича яхши яшашга, яхши ишлашга ҳаракат қилдим. Ҳаётимни янгича қурдим. Кўз ёшимни оқизиб туғилган юртим — Избоскан район Чувама қишлоғига кетмадим. Отаонам, укаларим ҳар ҳафта биздан хабар олиб, ёрдам бериб туришади.

Партия ва ҳукуматимизга ҳам раҳмат. Ойлик маошимизни ҳам ошириб қўйди. Оғир кунлар орқада қолди, ўзимни йўқотмадим.

Ҳозир фарзандларим 8, 6, 4-синфларда намунали хулқ, аъло ва яхши баҳоларда ўқишяпти. Мен учун ачинарлиси шуки, икки-уч фарзандли бўлган айрим эркаклар негадир болаларини, оиласини ташлаб бошқасини топиб кетишяпти. Мен учун қувончлиси шуки, хўжаободлик аёлларнинг бирортаси эрига, қайнона-қайнотасига аччиқ қилиб жонига қасд қилмайди. Фақат болалар сарсон, холос. Бунинг учун педагог сифатида афсус қиламан.

Жойлардаги партия, совет органлари раҳбарлари оилавий масалалар билан яна жиддийроқ шуғуллансалар. Оилани бузувчи шахсни у эркакми, аёлми, маълум даражада жазога тортишса. Хотин-қизлар кенгашларининг иш фаолияти яна ҳам юқори даражага кўтарилса. Қишлоқ Советларидаги ўртоқлар ҳам оилавий ишларни кўриб, фақат судга ошириш билангина чегараланиб қолмасдан, жиддийроқ шуғуллансалар. Иложи бўлса ҳар бир маҳалладаги маҳалла оқсоқоллари ҳар бир оила шароитини беш қўлдай билиб, қувонч ва ташвишларига тенг шерик бўлсалар.

Мен ўзимни бахтсиз ҳисобламайман. Шарафли касбим бор. Севимли фарзандларим, Ватаним бор. Ҳаётимдаги қувонч ва ташвишларимга шерик бўлаётган, яқиндан ёрдам кўрсатаётган синфдош ўртоқларимга чуқур таъзим қиламан. Дунёда шундай меҳрибон, азизлар бор бўлсин! Республикамиздаги опа-сингилларимга шундай истагим бор: бировга ўчакишиб ширин жонингизга қасд қилманг! Кўнгил деган гулимизни, нозик юрагимизни эҳтиёт қилайлик.

Келажак учун, фарзандлар бахти учун иродали, қаноатли бўлайлик.

Маҳбуба ҲАМИДОВА.
Хўжаобод районидаги В. Терешкова номли мактаб ўқитувчиси.

• *Ҳодиса*

ТОРТМИ Ё ЗАҲАР-ЗАҚҚУММИ?

Ишчи Асадовнинг оила аъзолари фарзандлари Учқуннинг туғилган куни фалокат рўй беради деб хаёлларига ҳам келтиришмаган эди. Чой ичиб ўтиришганида, Моҳигул, Муҳаббат, Моҳитобон, Мукаррам, Шукрулло, хуллас барча болалар ва меҳмонлар овқат еб заҳарланишгани яққол сезилиб қолди. «Тез ёрдам» машинаси барча беморларни юқумли касалликлар шифохонасига олиб келди. У ерда яна 20 та одам заҳарланишдан азоб чекиб ётган эди. Ҳайриятки, улар соғ қолишди.

Дард чеккан барча одамлар Бухородаги умумий овқатланиш трестига қарашли 1-кондитер цехида тайёрланган тортлардан ейишган экан.

Текшириш натижалари барчани лол қолдириб, ғазаблантирди. Ширинликлар палапартишлик билан эскириб қолган масаллиқлардан тайёрланганди.

Ҳамма кондитер цехлари ҳам санитария қоидаларига номувофиқ деб топилди. Бактерия бор-йўғини трестнинг ўзи назорат қилмайди, ишчилар учун маиший хоналар йўқ. На ҳарорат режимига риоя қилинади, на пирожное ва тортларни асраш муддатига! Кремлар жуда ярқираб турар эди, анализ қилиб кўришса, уларга озуқабоп бўёқлар эмас, балки химиявий бўёқлар, масалан, оддий ярага суриладиган кўкдори қўшилар экан. Қандолатпаз Маматқулова стафилокок билан оғриган, аммо ҳеч ким ундан санитария китобчасини ҳам суриштирмаган, медицина кўригига юбормаган.

1-цех маҳсулотини сотиш тақиқланиб, йўқ қилиб юборилди. Цех капитал ремонт учун ёпилди. Шаҳар партия комитетининг бюроси умумий овқатланиш трестининг директори А. Салимовни, шаҳар санитария-эпидемия станциясининг бош врачи С. Кимни, шу станция бўлим мудири С. Гадоевни жазолади.

Хўш, прокуратура шундоқ ҳам яққол кўриниб турган икки жиноят — ишдаги беписандлик ва атайлаб сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришнинг яққол аломатлари хусусида ўз фикрини айтармикан?!

Омон бўлсак кўрармиз. Бу ҳодисанинг асосий сабоғи шуки, болалар жонига қасд қилинишига бир баҳя қолган бепарволик, планни бажараман деб, кўплаб маҳсулот тайёрлашга уриниш оқибатда технологиянинг қўпол тарзда бузилишига олиб келди. Ҳа, худди ўша план кетидан қувиш оқибатида болаларнинг оғзига заҳарли химиявий бўёқ аралаштирилган торт тутилди. Савдога ин қўйган бағритош кишиларнинг қилмиши ана шундай.

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ФАН» НАШРИЁТИДА ЎЗБЕК ТИЛИДА ЧОП ЭТИЛГАН КИТОБЛАР

Авторлар коллективи. Улуғ Октябрь ва хорижий Шарқ адабиёти. 208 бет. Баҳоси 2 сўм 60 тийин.

Тўпламда Ҳиндистон, Вьетнам, Эрон ва Араб мамлакатлари тараққийпарвар ёзувчиларининг асарларини таҳлил қилиш асосида бу мамлакатлардаги адабий жараёнга ва унда прогрессив оқимнинг кенг қанот ёйишида Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва марксизм-ленинизм ғоялари кўрсатган самарали таъсири баён қилинган мақолалар киритилган.

А. Жалолов. Озодликни улуғлаб. Ҳислат ижоди ҳақида адабий портрет. 52 бет. Баҳоси 15 тийин.

Рисолада Октябрь Инқилобини хурсандчилик билан кутиб олган ва ўзининг поэзияси, жўшқин ҳаётини социализм қуришга бағишлаган шоир Ҳислат ижодининг ўзига хос томонлари ўрганилган.

Ю. Жуманазаров. Халқлар дўстлиги ва тилшунослик. 64 бет. Баҳоси 15 тийин.

Рисолада халқлар ўртасидаги дўстлик ва қардошликнинг СССР халқлари тили ва маданиятига таъсири масаласи ҳақида фикр юритилади.

Ҳ. Турсунов. Ўрта Осиё ва Қозоғистонда 1916 йил халқ қўзғолони. 64 бет. Баҳоси 15 тийин.

Китобчада архив материаллари асосида Ўрта Осиё ҳамда Қозоғистонда 1916 йилги халқ қўзғолонининг келиб чиқиш сабаблари, ва унинг қатнашчилари ҳақида ҳикоя қилинади.

М. Холбеков. Ўзбек адабиёти Францияда. 56 бет. Баҳоси 15 тийин.

Китобчада ўзбек классик ва совет адабиётининг француз тилига таржима қилиниши ҳамда ўзбек-француз адабий алоқалари тарихига доир материаллар ёритилган.

С. Умаров. Ривоят ва ҳаёт. 40 бет. Баҳоси 10 тийин.

Рисолада халқ оғзаки ижодининг халқчил ғоялар, халқ донишмандлиги, ақл-идрок акс эттирилган, халқ қаҳрамонлари шарафланган ривоятлар жанрига оид асарлар таҳлил қилинган.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ
Тошкент-88

• *Кинофестивалнинг актив қатнашчилари*

КАПУРЛАР

Ҳиндистон дунёда территорияси, аҳолиси жиҳатидангина эмас, кино санъати билан ҳам буюк, йирик мамлакат ҳисобланади. Бу ерда ҳар йили 48 киностудияда 16 тилда 750 та тўла метражли фильм ишлаб чиқарилади. Кинода ишлаётганларнинг сони ҳам ҳайратланарли: 2 миллион киши! Унинг ўнлабмас, балки, юзлаб киноюлдузлари бор.

Капурлар сулоласи ана шундай киноюлдузлардан, заҳматкашлардан. Улар экранлаштирган деярли барча фильмлар бизнинг мамлакатимизда кўрсатилган, ҳозир ҳам кинотеатрлар репертуаридан тушмайди. Шу боисдан бу санъаткорлар, уларнинг ҳаёти ва ижодига қизиқиш ҳамма вақт катта.

Сулоланинг асосчиси Притхвираж Капурдир. Етмиш иккинчи йилда оламдан ўтган бу ижодкор Ҳиндистонда моҳир актёр ва театр режиссёри сифатида танилган эди. Унинг санъатга кириб келиши қизиқ: ёш Притхвираж ҳуқуқшунос бўламан деб, Лахордаги коллежга ўқишга киради. Дастлаб дарсларни яхши ўзлаштириб юрган йигит битириш арафасида кутилмаганда санъатга қизиқиб қолади. Коллежни тугатгач, ўз мутахассислиги бўйича ишламай, ҳаваскорлик тўгарагига йўл олади. Қобилияти борлигини сезган режиссёр унга эпизодик роль топширади. Қараса, у ролни қойилмақом қилиб ижро этяпти. Кейинги спектаклда унга бош ролни ишониб топширишади. Кўп ўтмай уни мамлакатда экранлаштирилаётган «Чақириқ» деган овозсиз фильмга таклиф қиладилар. Бу ерда ҳам у мароқли образ талқин қилиб кўрсата билди. Ўттиз биринчи йилда суратга олинган биринчи овозли фильм — «Дунё гўзаллиги»да ҳам иштирок этди. Олти йил Калькуттадаги «Нью тиэтрс» киностудиясида ишлади. Кейинчалик Бомбейдаги «Ранжит» киностудиясида фаолият кўрсатиб, тарихий фильмларда қатнашди. 1944 йилда ҳинду тилида биринчи профессионал театр ташкил этди. «Дайди», «Ўтмишда, ҳозирда ва келажакда», «Уч денгиз оша» бадиий фильмларида роллар талқин қилди. Узоқ йиллар Бутунҳиндистон тинчлик советининг вице президенти бўлиб ишлади.

Капурлар сулоласининг довруғини биринчи бўлиб оламга таратган Притхвиражнинг ўғли Раждир. Шу йил 14 декабрда 64 ёшга тўладиган бу санъаткор бетакрор кинорежиссёр ва актёр сифатида томошабинларга яқин, азиздир. У айни вақтда сценарийлар ёзди, фильмларга продюссерлик қилди. Раж кинога 30-йилларда кириб келди. Аввал режиссёр ассистенти бўлиб ишлади. Сўнгра театр спектаклларида қатнашди. Ўттиз бешинчи йили яратилган «Зилзиладан сўнг» («Революция») фильмида ўзининг илк кинолролини ижро этди. Кейинчалик «Гаури», «Бизнинг ишимиз» картиналарида характерли ролларга таклиф қилинди. Қирқ олтинчи йилга келиб «Валмиқлар» фильмида бош ролни ижро этди. «Зангори нилуфар», «Читтордаги ғалаба», «Маъшуқа», «Қамоқ жазоси» киноленталари Раж Капурнинг иштироки туфайли янада қизиқарли, завқли, ҳаётий чиқди. Санъаткор ҳозирга қадар қарийб саксонта фильмда суратга тушган. У 1947 йилда Бомбейда «Раж Капур филмс» киностудиясини очди. «Аланга» картинаси унинг дастлабки ишидир.

Раж Капур, умуман, сулола ижодида «Дайди», «Жаноб 420» бадиий фильмлари зарҳал саҳифадир. Биринчи асар йирик кинокўрик — Канн Халқаро кинофестивалида намойиш этилганида, нуфузли жюри унга бир овоздан юқори баҳо берди, фестивалда иштирок этган хорижий санъатшунослар картинани жаҳон кинематографиясида воқеа деб тан олдилар. «Жаноб 420» киноленгтаси ҳам қисқа вақт ичида дунё экранларини айланиб чиқди. Унга ҳам қатор кинофестиваллар ва конкурсларнинг совринлари берилган.

Хўш, фильмлар бунчалик муваффақият қозонишининг сабаби нимада? Аввало асарлар социал адолатсизлик ва ижтимоий тенгсизликни актив қораловчи фильм сифатида диққатга сазовордир. Қолаверса, киноленталарнинг чуқур гуманистик моҳияти, миллионлаб томошабинларга яқин ва тушунарли бўлган бош қаҳрамоннинг халқпарварлиги, соддалиги, асарларнинг умумий оптимистик пафоси барчани бирдай мафтун этган эди. Киноларда кўзга яққол ташланган бадиий таъсирчанликнинг элементлари: сюжетнинг қизиқарлилиги, фильмда фойдаланилган халқ куйларининг ёрқинлиги ва тушунарлилиги, ижрочилар, хусусан, Раж Капурнинг актёрлик маҳорати, аниқлик ва таъсирчанлик билан йўғрилган ҳаракат (мимика)нинг жозибадорлиги, нафислиги айрича эътиборга моликдир. Бу картиналар оригиналликнинг, аниқроғи, ижодий кашфиётнинг юксак намуналари сифатида эътироф қилиниши бежиз эмас.

Атоқли санъаткорнинг кейинги йилларда экранлаштирган фильмлари орасида «Ёмғирлар мавсуми» бадиий картинаси ажралиб туради. Кинолента Покистондан қочганларнинг тақдири ҳақида ҳикоя қилади. Раж Капур бу масъулиятли ишни бажарар экан, унга алоҳида сиёсий руҳ беришни ҳам унутмади. «Сангам», «Менинг исмим — масхарабоз», «Бобби», «Ҳақиқат, муқаддаслик ва гўзаллик», «Севимли дард» картиналарини суратга олиш жараёнида моҳир режиссёр жуда кўп ёш талантларни кашф қилди, қўшни мамлакатлардан актёр-актрисалар таклиф этди. Бу ёшлар эндиликда самарали ижод қилишмоқда. Раж Капур жонкуярлиги туфайли жонланган ижодий алоқа ва ҳамкорликлар янада равнақ топди.

Ражнинг укаси Шаши асосан актёр сифатида танилган. Шаши болалигиданоқ отаси асос солган театр спектаклларида ушоқ ролларда чиқиб юрди. Кўчма профессионал театрда ишлади. «Дайди» фильмида унга синаб кўриш мақсадида эпизодик роль топширишди. Шаши бу ишни мароқли қилиб кўрсата билди. Кўп ўтмай экранлаштирилган «Девор» бадиий картинасида у ўзининг илк йирик ролини талқин этди. «Иссиқ ва чанг» фильмида иштирок этар экан, жаҳон реалистик кино санъатининг энг янги, энг яхши ижрочилик анъаналарига, тажрибаларига амал қилди. Мамлакатда Шашини 80-йилларнинг энг машҳур киноактёри деб билишади.

Рандхир Раж Капурнинг катта ўғли. У актёр ва режиссёр. «Ўтмишда, ҳозирда ва келажакда» фильмида ана шундай вазифаларни бажарди. «Ҳамкорликдаги саёҳат», «Қўли енгил», «Қасам ва ваъда», «Жазо қонуни» ва бошқа картиналарда қатнашар экан, у асарнинг мусиқавийлилигига алоҳида эътибор берди. Ўзи ҳам яхшигина қўшиқчи бўлган актёр қадимий ҳинд тароналаридан фойдаланди. Воқеликни кучайтиришда, мавзуни янада мароқли ифода этишда халқ ижодидан ҳамоҳанг куйлар топиб, ўз ролини талқин қилди. Рандхир Европа кинематографиясига катта қизиқиш билан қарайди. Унинг роллари орасида хорижий мамлакатлар киностудияларида ишланган фильмлардан ҳам намуналар бор.

Риши Капур асосан актёрлик қилади. Биринчи иши «Менинг исмим — масхарабоз» фильмида эпизодик роль. Илк йирик ролини, ўзига катта шуҳрат келтирган образини «Бобби» фильмида талқин этди. «Қасоскор», «Муҳаббат — ҳаёт», «Лайли ва Мажнун», «Актёр бўламан» фильмлари ҳам унинг ижроси, иштироки туфайли янада қизиқарли, мароқли ва оригинал чиққан. У кўпроқ отасига, унинг тажрибаларию, анъаналарига эргашади. Сценарийга ниҳоятда талабчан. Адабиёт ва унинг нодир намуналарини яхши билиши сабабли машҳур романлар, қиссалар ва пьесалар асосида экранлаштирилган бадиий картиналарда муносиб ижрочилик кўрсата олди. Ришига турли киностудиялардан, ҳатто хорижий мамлакатлардан таклиф кўп бўлади. Лекин у оз бўлсину, соз бўлсин, принципига амал қилиб излайди. Шунинг учун ҳам ҳар бир роли эсда қолади, қизиқарли, халқчил, табиий чиқади. Санъат биринчи навбатда сифатдир, дейди у.

Капурлар сулоласи Тошкент Халқарс кинофестивалининг ҳозирга қадар ўтган тўққизтасида ҳам ўз фильмлари билан актив қатнашди. Шуниси характерлики, улар раҳбарлигида ва иштирокида яратилган кўпгина фильмлар Тошкент экранида намойиш қилингач, машҳур бўлиб кетди. Шу боисдан навбатдаги кинофестивалга таклиф бўлдими, сулола вакиллари шу заҳоти иштирок этиш истагини билдирадилар.

— Тошкент кинофестивали биз учун ниҳоятда катта имкониятдир, — дейди Раж Капур, — Унинг шарофати ҳақида ҳар қанча гапирсак, ундан ўргилсак арзийди. Худди шу учрашув сабаб бўлиб жуда кўп дўстлар орттирдик. Тажрибалардан, маҳоратлардан баҳраманд бўлдик. Бундай имтиёзлардан ҳали умидимиз катта.

Сулола вакиллари халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ҳам муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар. Айни вақтда ижодий алоқаларни янада равнақ топтириш учун жонкуярлик кўрсатмоқдалар.

Ю. БЕРДИЕВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

КИТЛАР ҲАМ ГРИПП БИЛАН КАСАЛЛАНАРКАН

Ўтган йилнинг декабрида Массачусетс штатидаги Кейп-Код ярим ороли ўнлаб китларнинг қабрига айланди. Бу жасадларни текшириб кўрган олимлар китлар грипп билан касалланган деган хулосага келишди. Бу касаллик аломатлари китларда аввалари ҳам учраган, лекин энди бу вируслар барча улкан денгиз ҳайвонларида борлиги маълум бўлди.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

• *Тингланг, томоша қилинг*

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 МАЙ, ЧОРШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Дарвозаси тиллодан. 9.55 — Футбол. Олимпия турнири. СССР — Швейцария. 11.25 ва 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — Қайта қуриш прожектори. 16.25 — Агросаноат ишлари ва ташвишлари. 17.10 — Салом, музика! 17.55 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 18.35 — Фидойи шахслар. 19.20 — Дунё воқеалари. 19.40 — Катталар учун мультфильм. 19.50 — Халқаро ҳаёт Бош редакцияси таништиради. 20.30 — Театр одами. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Қайта қуриш: муаммолар ва ечимлар. 24.00 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Физика. 10.05 — Немис тили. 11.05—СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — М. Сервантес «Дон Кихот». 12.05 — Немис тили. 13.05 — «Аэропортдаги воқеа». Бадиий фильм, 1-серия. 14.20— Ҳужжатли фильмлар. 15.15 — Янгиликлар. 15.25 — «Саркаш дарё». Бадиий фильм, 2-серия. 16.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — П. И. Чайковский номли конкурс лауреатлари. 19.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 20.15 — Рус халқ қўшиқларини В. Готовцева куйлайди. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Поэзия. 21.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Аэропортдаги воқеа». Бадиий фильм. 1-серия. 23.30 — Янгиликлар. 23.40 — Ҳужжатли фильм. 24.00 — Тинчлик велопойгаси.

ЎзТВ-I. 16.45 — Ботаника. 17.20 — Телефильм. 17.30 — Химия. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Пионерлар мамлакатида. 19.00 — Чорвадор. 19.30 — Социалистик қонунчилик ва демократия. 20.00 — Ахборот. 20.15 — Сўз кетидан сўз келар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фарғона ва Андижон областлари фольклор коллективларининг чиқиши. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Мактаб ислоҳоти — ҳаётга. 23.25 — Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.30 — Телефильм. 20.00 — Ёшлик. 21.00 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Қишки оққуш». Бадиий фильм.

РАДИО

Биринчи программа. 8.30 — Бизга мактуб йўллабсиз. 9.45 — Партиявий иш: шакл ва услубларнинг янгиланиши. 10.15 — Хўжалик ҳисоби: тажриба, муаммолар, ечимлар. 10.40 — Қармоқ. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 12.30 — Эстрада концерти. 12.50 — Шеърий лаҳзалар. 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — Э. Пьеха ва З. Тутов куйлайди. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — «Ғунча» — «Юлдузча» ҳузурида меҳмонда. 15.50 — Халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш йўлидан. 18.15 — Қишлоқ ҳаёти. 18.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 19.20 — Аланга. 19.40 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 20.15 — Талабаларга бино-ан концерт. 21.00 — Радиотингловчи муаммолар қўяди, таклиф этади. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 23.45 — К. Раҳмонов куйлайди.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети
ТОШКЕНТ ҲИСОБ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ
1988—1989 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига қарашли корхоналар учун: БУХГАЛТЕРЛАР, ЭКОНОМИСТЛАР тайёрлайди.

ТЕХНИКУМНИНГ КУНДУЗГИ БЎЛИМИГА 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН (10 йиллик) ва **ТЎЛИҚСИЗ ЎРТА** (8 йиллик) **МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Кундузги бўлимда ўқиш муддати 10 йиллик маълумотлилар учун 1 йилу 10 ой, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун 2 йилу 10 ой.

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар она тилидан (диктант), **математикадан** (оғзаки), **кириш имтиҳонларини топширадилар. 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар она тили ва адабиётдан** (иншо), **математикадан** (оғзаки) **кириш имтиҳонлари топширадилар.**

Имтиҳонлардан муваффақиятли ўтган, Совет Армиясида ҳарбий хизматни ўтаб келган, мутахассислиги бўйича 2 йиллик иш стажига эга бўлган ва хўжалик йўлланмаси билан келган шахслар конкурссиз қабул қилинади.

Кундузги бўлимга ариза ва ҳужжатлар 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлардан **1 июндан 31 июлгача,** 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлардан **1 июндан 14 августгача қабул қилинади.**

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 АВГУСТДАН 25 АВГУСТГАЧА ЎТАДИ.

Техникумнинг сиртқи бўлимига 10-синф ҳажмида маълумоти бўлган, ёшидан қатъий назар мутахассислик бўйича ишловчи ва камида 2 йиллик меҳнат стажига эга бўлган шахслар қабул қилинади.

Сиртқи бўлимга ариза ва ҳужжатлар 10 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 10 июндан 30 августгача бир неча муддатларда бўлиб ўтказилади.

Қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома ёки аттестатнинг асл нусхаси, соғлиги тўғрисидаги медицина справкаси (086/У формада), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, ягона форма бўйича расмийлаштирилган йўлланма, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат.

Кундузги бўлимдаги ўқувчиларга умумий тартибда стипендия берилади, ҳамма ўқувчилар ётоқхона билан таъминланади.

Техникум адреси: 700012, Тошкент шаҳри, Сергели-3, 49-уй, 40, 58, 75, 98-автобуслар, 19-троллейбуснинг «Сергели-3» бекати. Телефонлар: 57-26-98, 57-26-54.

ВАСХНИЛ ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИНИНГ САБЗАВОТ-ПОЛИЗ ЭКИНЛАРИ ВА КАРТОШКАЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

— **ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда:** сабзавотчилик, генетика, селекция ва уруғчилик;

— **ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда:** сабзавотчилик, ўсимликларни зараркунандалар ва касалликлардан ҳимоя қилиш.

ЗАРУР ҲУЖЖАТЛАР: институт директори номига ариза, таржимаи ҳол, кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақаси, зачёт ведомостидан кўчирма бўлган ҳолда диплом нусхаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, сўнгги иш жойидан илмий-ишлаб чиқариш характеристикаси, илмий ишлар рўйхати, илмий-ишлари бўлмаган кишилар учун — танлаган ихтисоси бўйича реферат, 4 дона фотосурат ва саломатлиги ҳақидаги справка 15 майга қадар қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ — 15 МАЙДАН 15 ИЮЛГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: 702003, Тошкент области, Тошкент району, «Кўк сарой» алоқа бўлими.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/V да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/V да **Курорт.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/V да **Шайтон ва муридлар.**

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти ҳамда «Шарқ юлдузи» журнали коллективлари «Шарқ юлдузи» журналининг бош редактор ўринбосари Мурод Муҳаммад Дўстга онаси

Олтин ХОЛБОЗОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат консерваторияси коллективи санъатшунослик кандидати, шарқ музикаси кафедраси доценти Р. Ю. Юнусовга отаси

Юсуф ЮНУСОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Р. — 10770. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А. — 108. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12